

תִּפְלְתִי הַמָּה אֲזַנֶּךָ לְרַנְתִּי: ד כִּי שָׁבַעְתָּ בְּרַעוֹת נַפְשִׁי וְחַיִּי לְשֹׁאֵל הַגִּיעוּ: ה נַחֲשֵׁבְתִי עִם יוֹרְדֵי בּוֹר הָיִיתִי בְּגֹבַר אֵין אֵיִל: ו בַּמַּתִּים חָפְשִׁי כְּמוֹ חֲלָלִים שָׁבְבִי קָבֵר אֲשֶׁר לֹא זְכַרְתָּם עוֹד וְהַמָּה מִיָּדְךָ נִגְזְרוּ: ז שְׁתַּנִּי כְּבוֹד תַּחֲתִיּוֹת בְּמַחֲשָׁבִים בְּמַצְלוֹת: ח עָלַי סָמְכָה חֲמַתְךָ וְכָל מִשְׁבְּרֶיךָ עֲנִיתָ סֵלָה: ט הִרְחַקְתָּ מִיָּדַעִי מִמְּנִי שְׁתַּנִּי תוֹעֵבוֹת לָמוֹ כֵּלָא וְלֹא אֵיצָא: י עֵינַי דָּאֲבַח מִנִּי עֵינִי קָרְאתֶיךָ יְהוָה: יא בְּכָל יוֹם שִׁמַּחְתִּי אֱלֹהֶיךָ כִּפְּי: יב הַלַּמַּתִּים תַּעֲשֶׂה פֶלְא אִם רַפְּאִים יִקְוִמוּ יוֹדֶיךָ סֵלָה: יג חִסְפָּר בְּקִבְרָה חֲסֵדְךָ אֲמוּנָתְךָ בְּאֲבִדוֹן: יד חִוֵּדַע בַּחֲשׂוֹךְ פֶּלְאָךָ וְצַדִּיקְךָ בְּאֶרֶץ נְשִׁיחַ: יו וְאֲנִי אֱלֹהֶיךָ יְהוָה: יז שׁוֹעֲתִי וּבִבְקָר תִּפְלְתִי תִקְדְּמֶךָ: יח לָמָּה יְהוָה: יט תִּזְנַח נַפְשִׁי תִסְתִּיר פְּנֵיךָ מִמְּנִי: כ עֵינִי אֲנִי וְגוֹעַ מִנְעַר נְשִׂאתִי אֲמִיד אֲפוֹנָה: כא עָבְרוּ חֲרוֹנֶיךָ בַּעוֹתֶיךָ צְמַתוֹתַנִּי: כב סַבּוּנִי כַּפּוּם כָּל הַיּוֹם הַקּוּפוֹ עָלַי יָחַד: כג הִרְחַקְתָּ מִמְּנִי אֲהַב זָרַע מִיָּדַעִי מַחֲשָׁד:

===== זוהר תהלים =====

חדשה, זש"כ אלוה עושי, והרי ביארו א"ל ו"ה, א"ל זה אברהם שנאמר האל הגדול, ו זה הקב"ה, ה זו כנסת ישראל, וזהו אלוה, והם עושים את האדם שמתקנים אותו בכל יום, ולפיכך כתוב עושי, כמש"כ ישמח ישראל בעושיו, אמר רבי יוסי ודאי כך הוא והכל הוא ענין אחד.

עושה לי היה צריך לומר, מהו עושי, אלא כמו שאמרת, בשעה שהאדם קם בחצות הלילה ומתיגע בתורה, כאשר מאיר היום נתעורר אברהם באותו החוט שלו, שנאמר בו (בראשית יד) אם מחוט ועד שרוך נעל וגו', והקב"ה וכן כנסת ישראל מתקנים אותו ועושים אותו בכל יום בריה

כ « מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזַרְחִי: ב חֶסְרֵי יְתוּאָה־וּמִי עוֹלָם אֲשִׁירָה לְדֹר וָדֹר

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לאדם שמאבד אבריו

משכיל לאיתן האזרחי חסדי ה' עולם (פט, א): [שימוש תהלים לפרק פט] לאדם שמתאבדים איבריו ועצמותיו מן החולאים אמור אותו על שמן זית וקח צמר מאיל גוזו ותן אותו השמן על הצמר ועשן אותו עליו, ואם תרצה להושיע איש מתפיסה צא לאויר השמים ואמור אותו ועניך לשמים.

— זוהר תהלים —

הרים ואתנים הכל דבר אחד

ואם אברהם הוא איתן, יצחק ויעקב נקראו איתנים. קום זקן, שהרי ידעת רעיון זה היה מכה את רעיוןך. וישא משלו ויאמר איתן מושכך ושים בסלע קנך (במדבר כד). איתן - זה בקר של אברהם, והינו (בראשית מד) הבקר אור. זה העמוד שכל העולם עומד עליו, ואת אורו ירש מאברהם. נקרא נהר היוצא מעדן. אי זקן זקן, הנה רעיון אחר כנגדך, ולא ידעת להשמר איך עורכים קרב. זקן, איפה הכח שלך? ודאי לא לגבורים המלחמה.

כתוב משכיל לאיתן האזרחי, וכתוב משכיל לדוד. זה נהר היוצא מעדן, שהוא תרגמן לדוד להודיע לו מאותם דברים הנספרים העליונים. אם משכיל הוא נהר שיוצא מעדן, אז איתן האזרחי אברהם הוא למעלה ודאי. זה ידעתי. ואף על גב שאני זקן, על רעיון זה אני מוחה. איתן האזרחי הם שתי דרגות, כמו שנאמר בקר אור. אור זה אברהם. בקר זה נהר. אף כן איתן האזרחי. אזרח הוא אברהם. איתן, כמו שנאמר, זה אותו נהר ששופע ויוצא מעדן. עכשו, זקן, קום עמד על מרכבתך, שעכשו תפל ולא תוכל לקום. הרי שלמה המלך בא בכחותיו

משכיל לאיתן האזרחי (פמ, א): [זוהר ח"ב פ' משפטים (דף ק"ט:)] בא וראה, כתוב והאתנים מוסדי ארץ. פיון שכתוב שמעו הרים, מי הם הרים ומי הם אתנים? אלא הרים ואתנים הכל דבר אחד. אבל אותם שלשה עליונים מעל ראשיהם, ואותם שלשה למטה מהם, וכלם אחד. הרים למעלה, ועליהם אמר דוד, (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים. ואלה הם שלשה הראשונים. והאתנים מסדי ארץ, אלה הם שלשה אחרונים, למטה מהם, שני עמודי הבית ואחד שמחת הבית, ואלה נקראו מסדי ארץ. אתנים הם, ואתנים נקראו. זקן זקן, הרי ידעת, מי שעורך קרב, אם לא יודע להשמר, לא ינצח בקרב. צריך להכות בידו ולהשמר ברעיונו, מה שיהיה אחר חשוב, שיהיה הוא חשוב, ויד ימין מזמנת תמיד להכות ומחשבותיו ויד שמאלית זמינים תמיד לקבל ולהשמר, וימין הכל. עכשו אמרת והאתנים. איתנים הם למטה, והרים למעלה. השמר זקן, שהרי רעיון אחר כנגדך, שכתוב (שם פט) משכיל לאיתן האזרחי. וזהו אברהם הזקן, ונקרא איתן.

— תהלים — זוהר תהלים —

ידיו של אברהם) אִוְהָבוּ כָּל מַה שְּׁצָרֶיךָ, וְאוֹתוֹ מַח עֲלִיּוֹן מִשְׁכִּיל לְאִיתָן. וְכִשְׁדּוֹד הַמֶּלֶךְ נִתְקַן בְּתִשׁוּבָה אֱלֹהִים, הוּא מִשְׁכִּיל לְדָוִד, כְּמוֹ שֶׁהָיָה הַמַּח עֲלִיּוֹן מִשְׁכִּיל אוֹתוֹ. וְלִכֵּן יֵשׁ מִשְׁכִּיל וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל. (יש משכיל).

בִּירַח הָאֵתָנִים, שְׁנוֹלְדוּ הָאֵתָנִים בִּירַח הַזֶּה. הַבְּנִין לְמִטָּה הוּא כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וְנוֹלְדוּ בוֹ הָרִים וְאֵתָנִים. הָרִים נִסְתָּרִים. אֵתָנִים - יְרֻכִים חֲזָקוֹת כְּנַחֲשֵׁת, וְאוֹתוֹ הָאֵיתָן בִּינֵיהֶם. קוּם זָקֵן, תִּפְּחֵה לְכָל הַצְּדָדִים. בְּשִׁעָה שֶׁעָלָה מִשָּׁה לְקַבֵּל תּוֹרָה, מָסַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁבַעִים מִפְּתָחוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְחֻמְשֵׁים (לששים) וְתִשְׁעָה, הָיָה מִפְּתַח אֶחָד גִּנּוּז וְנִסְתָּר, שֶׁלֹּא הָיָה מוֹסֵר לוֹ. הַתַּחֲנֵן לְפָנָיו אָמַר לוֹ: מִשָּׁה, כָּל הַמִּפְתָּחוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחֲתוֹנִים תְּלוּיִים בְּמִפְתָּח הַזֶּה. אָמַר לְפָנָיו: רְבוּן הָעוֹלָם, מַה שָּׁמוּ? אָמַר לוֹ: אֵיתָן. וְכָל אוֹתָם אֵיתָנִים תְּלוּיִים בוֹ, וְבוֹ עוֹמְדִים מְחוּץ לַגּוֹף, שֶׁתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב הוּא, מוֹדִיעַ לוֹ וּמִשְׁכִּיל אוֹתוֹ, הוּא עֶקֶר וְהַמִּפְתָּח שֶׁל תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב.

וּבְשִׁנְתֵּקְנָה תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה אֱלֹהִים, עֶקֶר הַהִיכָל הוּא הַמִּפְתָּח שֶׁלָּה (אליו), וְדָאִי שְׁאֵז מִשְׁכִּיל לְדָוִד. וּמִתּוֹךְ שִׁירְשָׁה תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה (אליו) אוֹתִיּוֹת לְמַפְרַע. וְעַל זֶה הוּא נִקְרָא תִשְׁרִי, הוּא תִשְׁרִי, אֲבָל מִשׁוּם שֶׁהוּא סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, חֲתוּם בוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹת שֶׁל שְׁמוֹ י'. בְּמִזְבַּח חֲתוּם בוֹ ה', הַרְשֵׁת עַד חֲצֵי הַמִּזְבֵּחַ. בְּאֵה דְבוּרָה וְחֻתְמָה בוֹ ו', וְהִינּוּ מַה שְׁכָתוּב (שׁוּפְטִים ה) וְתִשְׁרִי דְבוּרָה. וּבְמִקּוֹם הַזֶּה חֲתוּם שֶׁל הַשֵּׁם

וּמִרְכַּבּוֹתָיו וּגְבָרָיו וּפְרָשָׁיו וּבָא כְּנִגְדֶךָ. קוּם צֵא מִן הַשָּׂדֶה, שֶׁלֹּא יִמָּצֵא אוֹתְךָ שָׁם. כְּתוּב (מלכים א) וַיִּקְהֲלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּירַח הָאֵתָנִים בְּחָג וְגו'. יִרַח שְׁנוֹלְדוּ בוֹ הָאֵתָנִים, וּמִי הֵם? הָאֲבוֹת, וְהֵם אֵיתָנֵי הָעוֹלָם, וְיִרַח זֶה הוּא תִשְׁרִי. שְׁאֵלְפָא בֵּיתָא חוּזַר לְמַפְרַע מִמִּטָּה לְמַעְלָה.

וְעוֹד מִדְּבָרֶיךָ, נֹאֵה שֶׁתִּצָּא מִן הַשָּׂדֶה וְלֹא תִמָּצֵא שָׁם. אֵלוֹ כְּתוּב מִשְׁכִּיל אֵיתָן הָאֲזָרְחִי - אֵז כְּמוֹ שְׁאֵמַרְתָּ. אֲבָל עַכְשָׁיו שְׁכָתוּב מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי, הַקָּרֵב שֶׁלְּךָ אֵינוֹ כָּלוּם, וְתִצָּא מִן הַשָּׂדֶה בְּעַל כְּרַחֲךָ וְלֹא תִתְרָאֵה שָׁם. אֵי זָקֵן, עֲנֵי מִסְכֵּן, אֵיךְ תִּצָּא? אִם כֶּךָ, יִנְצָחוּ אוֹתְךָ וְתִבְרַח מִן הַשָּׂדֶה, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יִרְדְּפוּ אַחֲרֶיךָ, וְאֵין לְךָ פָּנִים לְהִרְאוֹת לְפָנָי אִישׁ לְעוֹלָמִים. כְּאֵן נִשְׁבַּע אֲנִי שֶׁלֹּא אֵצֵא מִהַשָּׂדֶה, וְכֵאֵן אֶרְאֶה פָּנִים בְּפָנִים בְּשֹׁלְמֹה הַמֶּלֶךְ, וְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, וְהַגְּבָרִים וְהַפְּרָשִׁים וְהַמְּרַכְבוֹת שְׁלוֹ. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִסִּיעַ לְךָ, זָקֵן, שְׁהִרִי אֶתְּהָ עֲיָף כַח. קוּם זָקֵן, הַתְּגַבֵּר בְּכַחֲךָ וְהַתְּחַזַּק, שְׁעַד הַיּוֹם הַזֶּה הָיִיתָ גְבוּר חֲזָק בְּגִבְרִים. פִּתַח וְאָמַר, מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי. אֵלוֹ כְּתוּב מִשְׁכִּיל לְדָוִד - אֵז כְּמוֹ שְׁאֵמַרְתָּ, אֲבָל מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן כְּתוּב. יֵשׁ מִשְׁכִּיל וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל לְמַעְלָה וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל לְמִטָּה. מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן, בְּזִמְן שְׁאוֹתוֹ אִישׁ (נִהר) עוֹמֵד בְּתִשׁוּבָה, כָּל הָאֵיבָרִים שְׁמַחִים וּמִתְחַבְּרִים עִמּוֹ. וְאִם הוּא עוֹלָה, עַד שֶׁהַמַּח עֲלִיּוֹן מִתְפַּיֵס אֱלֹהִים וְשִׁמַּח כְּנִגְדּוֹ. וְאֵז מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי, מִשְׁכִּיל אוֹתוֹ וּמוֹדִיעַ לוֹ עַל יְדֵי אֲבָרְהָם (על

—== זוהר תהלים ==—

ובחן אותו. והרי נתבאר שיצחק בן שלשים ושבע שנים היה באותו הזמן, מה זה נסה את אברהם? היה צריך לכתב נסה את יצחק! אלא נסה את אברהם שימצא בדין ולהכליל בדין שימצא שלם כראוי, ועל זה חסדי ה' עולם אשירה. דבר אחר חסדי ה' עולם אשירה - אותם חסדים שהקדוש ברוך הוא עושה עם העולם. לדר ודר אודיע אמונתך בפי - טוב ואמת שעושה עם הכל. לדר ודר אודיע אמונתך - זו אמונת הקדוש ברוך הוא שהודיע אברהם בעולם והזכירו בפי כל הבריות, ועל זה אודיע אמונתך בפי.

והקדוש ברוך הוא הודיע לאברהם סוד האמונה, וכשידע סוד האמונה, ידע שהוא עקר וקיום העולם, שבגללו נברא העולם והתקיים. זהו שכתוב כי אמרתי עולם חסד יבנה וגו'. כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, ראה שלא יכול לעמד, עד שהושיט ימין עליו והתקיים, ואם לא שהושיט ימין עליו, לא היה מתקיים, משום שהעולם הזה נברא בדין, וכך בארנו. ונאמר בראשית, וסוד כלל אחד, שני גונים כאן, בראשית. אף על גב שאמרנו ראשית מלמטה למעלה, ראשית כך גם מלמעלה למטה, ואמרנו ב' ראשית, כמו שאמרנו בית קדש הקדשים, שהרי נתנה [היא בית] לאותה ראשית, והדבר כלול הוא כאחד. ובבי"ת הזו נברא העולם הזה ולא התקיים אלא בימין, והרי פרשוה בהבראם - כתוב באברהם, ומשום כך, אמרתי עולם חסד יבנה. ובגין הראשון של העולם [אותו העולם], אותו

הקדוש שחתם בו. ואותו המפתח, כשפותח בתורה שבעל פה, צריכים להודיע לו, וזהו תניא, איתן מושבך, בריאת מחוץ לגוף. איתנים הם תנאים, עמודים תומכים מחוץ לגוף. עכשו יש להודיע דבר, בזמן שאלה לתורה שבכתב נקראים איתנים - לתורה שבעל פה נקראים תנאים. איתן אל התורה שבכתב. תניא אל התורה שבעל פה, והכל כראוי. חברים, הריני בשדה. שלמה המלך והגבורים החזקים שלו יבא וימצא זקן אחד עיף בכחו, חזק גבור, מנצח קרבות. הריני יודע שיבא, ועומד אחר סלע השדה והוא משגיח בי ואיך גבורתי עומדת בשדה, לכדו משגיח, שהוא איש שלום, בעל השלום, והולך לו. עכשו, זקן, גבורתך עליך, ואתה לבד בשדה, שוב למקומך והתר כלי זינד מעליך. (כמי שיוצא מן השדה).

התשבחת הזו אברהם אמר אותה בשעה שעסק בעבודת הקב"ה

משכיל לאיתן האזרחי וגו' (פס, א) : [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רל:)] פתח רבי יהודה ואמר. התשבחת הזו אברהם אמר אותה בשעה שעסק בעבודת הקדוש ברוך הוא, ועשה חסד עם בני העולם שיודעו כלם לקדוש ברוך הוא, שהקדוש ברוך הוא שולט על העולם, ונקרא איתן משום שהתחזק בתקף בקדוש ברוך הוא. חסדי ה' לעולם אשירה, וכי מצד החסדים באים לזמר? אלא כאן נכלל צד השמאל בימין, ולכן הקדוש ברוך הוא נסה את אברהם

אודיע אמונתך בפי: ג כי אמרתי עולם חסד יבנה שמים תבן אמונתך בהם: ד פרתו ברית לבחירי נשבעתי לדוד עבדי: ה עד עולם אבין ורעה ובניתי לדוד

— זוהר תהלים —

כי אמרתי עולם חסד יבנה וגו' (פס, ג):
 [זוהר ח"ג פ' מטות (דף רנ"ט:)] בא וראה, כתוב (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה. מה זה חסד? הוא אחד מכתרים עליונים של המלך, שנשמת ישראל קרא לה הקדוש ברוך הוא חסד, על תנאי שיבנה, ולא ישמד חסד מהעולם, משמע שכתוב יבנה. ומשום כך שנינו, מי שמשמיד חסד מהעולם, ישמר הוא לעולם הבא. ועל זה כתוב, (דברים כה) לא תהיה אשת המת החוצה, בשביל לעשות חסד עם המת. ויעשה הבנין, שכתוב עולם חסד יבנה.

נשבעתי לדוד עבדי (פס, ד): [זוהר ח"א פ' יוחי (דף ע"ג:)] דבר אחר, זהו צדיק שממנו יוצאות ברכות לכל התחתונים, וכל [אותן] החיות הקדושות, כלן מתברכות מאותו השפע ששופע לתחתונים, ולכן כתוב פרתו ברית לבחירי. נשבעתי לדוד עבדי - זה סוד האמונה שהוא עומד תמיד בצדיק הזה, קיום העולם, שלא יתפזר לעולמים חוץ מזמן הגלות שנמנע שפע הברכות, וסוד האמונה לא השלם, וכל החידות נמנעו. וכשנכנס הלילה, מאותו הזמן החידות לא נכנסו לפני המלך. ואף על גב שהחידות לא התעוררו, אבל בחוץ עומדים ומזמרים שירה, וכשנחלק הלילה והתעוררות עולה מלמטה למעלה, אז הקדוש ברוך הוא מעורר כל חילות השמים לבכיה, ובוטט ברקיע, ומזדעזעים עליונים ותחתונים.

האור של היום הראשון היה בו לקים, ואחר כך ביום השני בשמאל. ובאלה תקן שמים, וכתוב שמים תכין אמונתך בהם. דבר אחר שמים תכין אמונתך בהם - שמים נתקנו באותם חסדים, וסוד האמונה התקינה בהם, שאין תקונייה אלא מתוך שמים. פרתו ברית לבחירי - זהו סוד האמונה.

הגדיל הקדוש ברוך הוא את החסד בעולם, ולכל אחד נולדה עמו נקבה

כי אמרתי עולם חסד יבנה וגו' (פס, ג):
 [זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ע"ז:)] למדנו, אחר שהסתלקו קין וקהל, חזר אדם לאשתו, והתלבש ברוח אחרת, והוליד את שת. מכאן התייחסו דורות הצדיקים בעולם, והגדיל הקדוש ברוך הוא את החסד בעולם, ולכל אחד נולדה עמו נקבה, שיתישב העולם כמו שלמעלה. והרי פרשוה החברים בסתם משנה, שכתוב ואיש אשר יקח את אחתו בת אביו או בת אמו וגו', חסד הוא. חסד הוא ודאי. ואחר ששרה החסד, יצאו גזעים ושרשים מתחת למעלה, ונפרדו הענפים, והקרוב התרחק. אז גדל הענף ובא להתחבר בזווג אחד עם האילן. זה בראשונה, וזה בסתר העולם, משום שכתוב (תהלים פב) אמרתי עולם חסד יבנה. אבל מכאן והלאה, אנשים שימצאו בו - ונכרתו לעיני בני עמם.

זוהר בסאך סלה: ו יורו שמים פלאך יהוה: אף אמונתך בקהל קדשים:
 ז בי מי בשחק יערך ליהוה: ידמה ליהוה: בבני אלים: ה אל נערץ
 בסוד קדשים רבה ונרא על כל סביביו: ט יהוה: אלתי צבאות
 מי כמוד חסין יה ואמונתך סביבותך: י אתה מושל בגאות הים בשוא גליו
 אתה תשבחם: יא אתה דפאת כחלל רחב בזרוע עזך פורת אויבך: יב לך
 שמים אף לך ארץ תבל ומלאה אתה יסדתם: יג צפון וזמן אתה בראתם תבור

— זוהר תהלים —

גדל ההשתוקקות אף על פי שאינו יכול
 לעשות למעשה - גדול הוא מאד
 הכיסופים

אתה מושל בגאות הים וגו' (פס, י): [זוהר
 בראשית פ' נח (דף 100:)] כתוב. בשעה
 שהים קופץ בגליו והתהומות עולים
 ויורדים, הקדוש ברוך הוא שולח חוט
 אחד מצד הימין ומושך את גליו ושוכך
 זעפו, ואין מי שיודע אותו. יונה ירד לים
 והזדמן לו אותו הדג ובלע אותו, איך לא
 יצאה נשמתו ממנו ולא פרכה מיד? אלא
 משום שהקדוש ברוך הוא שולט באותה
 גאות של הים, ואותה גאות הים היא חוט
 אחד של השמאל שמעלה את הים
 למעלה, וכו' הוא מתעלה. ואם לא אותו
 החוט שמגיע אליו מצד הימין, לא יעלה
 לעולמים. שכאשר [שכיוון] שאותו החוט
 יורד לים, והים אחז בו, אז מתעוררים
 הגלים ושואגים לטרף טרף, עד שהקדוש
 ברוך הוא משיב אותו [אותם] לאחור
 ושבים למקומם. זהו שכתוב בשוא גליו
 אתה תשבחם. תשבחם את אותם גליו
 הים. תשבחם - תשבר אותם לחזק
 למקומם. דבר אחר, תשבחם ממש. שבה
 הוא להם משום שעולים לראות

ואין מנוחה לפניו, פרט לזמן
 שמתעוררים למטה בתורה, אז
 הקדוש ברוך הוא וכל אותן נשמות
 הצדיקים [שעמו], כלם מקשיבים ושמחים
 לאתו קול, ואז מנוחה. [לפניו, ובאה
 מנוחה לכל נשמות הצדיקים שעמו] [לפניו
 נמצאת]. משום שמים שנגחב המקדש
 למטה, נשבע הקדוש ברוך הוא שלא
 יכנס לתוף ירושלים של מעלה עד
 שיכנסו ישראל לירושלים של מטה,
 שכתוב (הושע יא) בקרבך קדוש ולא אבוא
 בעיר, והרי פרשוה החברים. וכל אותם
 מזמרים עומדים בחוץ ואמרים שירה
 בשלשת חלקי הלילה, וכלם משבחים
 בתשבחות ידועות, וכל חילות השמים,
 כלם מתעוררים בלילה, וישראל ביום,
 וקדשה לא מקדשים למעלה עד
 שישראל מקדשים למטה, ואז כל חילות
 השמים מקדשים את השם הקדוש
 כאחד. ועל זה ישראל קדושים
 מתקדשים מעליונים ותחתונים [משום
 שהקדשה של שמו של הקדוש ברוך הוא לא
 עולה אלא מלמעלה ומלמטה] כאחד. זהו
 שכתוב (ויקרא יט) קדשים תהיו כי קדוש
 אני ה' אלהיכם.

וְחֶרְמוֹן בְּשִׁמְךָ יִרְנְנוּ: יי לך זרוע עם גְּבוּרָה תָּעֵז יְיָךְ תִּרְוֶם
יְמִינֶךָ: טו צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְבוֹן בְּכֶאֱד חֶסֶד וְאַמֶּת יִקְדְּמוּ פְּנֶיךָ:

זוהר תהלים

הרבה צדיקים נפטרים מהעולם, וכל זה למה, לפי שנתרחק בחי' הזכר מבחי' הנקבה, והמשפט אינו קרב בצדק הזאת, ועל זה כתוב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט, שהמשפט נתרחק מן צדק הזאת ואינה נמתקת, והצדק יונקת ממקום אחר.

הַקְּבִ"ה אֵינוֹ יוֹשֵׁב עַל פְּסָא הֵהוּא אֶלָּא
בְּחֻתָּם הִזָּה שֶׁהוּא אֶמֶת

חסד ואמת יקדמו פניך (פס, טו) : [זוהר ח"ב (דף רכ): זוהר תורה] **פתח רבי אלעזר ואמר, כתוב** (ישעי' טז) והוכן בחסד כסא וישב עליו באמת באהל דוד שופט ודורש משפט ומהיר צדק, הרי נתבאר שמצד הימין ההוא [שלמעלה מעלה] נתתקן הכסא למטה קדי שהרי הקב"ה התקין לכסא הזה בחסד, וישב עליו באמת, שהוא תקון החותם של הכל, ואינו יושב על כסא ההוא אלא בחותם הזה שהוא אמת, באהל דוד, שהוא כסא הבית למטה, שופט ודורש משפט ומהיר צדק, שופט מצד הדין, ודורש משפט מצד של רחמים, ומהיר צדק, היינו כסא הדין שהוא בית דין שלמטה.

בְּהִשְׁתַּוְּקוּת. מְכַאן, כֵּל מִי שֶׁנִּכְסַף
דְּהִסְתַּכֵּל וְדָדַעַת, אֵף עַל גַּב שְׁלֵא יְכוּל
נ"א: ולא נותנים לו רשות] - השבב הוא שלו,
וְכֻלָּם מְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ.

צדק ומשפט מכון כסאך וגו' (פס, טו) : [זוהר ח"ג (דף רצא): זוהר תורה] אמר רבי שמעון צדק ומשפט הם שני מאורות תקון הכסא של המלך קני והם ההתחלה והשלמות של כל האמונה, ובהם מתעטרים כל הדינים שלמעלה ושלמטה, והכל נעלם במשפט, וצדק ניוזנת מזה המשפט, ולפעמים נקראת ומלכי צדק מלך שלם, וכאשר נתעוררים דינים ממשפט הם כולם רחמים וכולם בשלימות, שהוא ממתיק לצדק הזאת והדינים נמתקים, וכלם יורדים לעולם בהשלמת הרחמים, ובכן היא השעה של התחברות העולמות בחי' זכר עם בחי' נקבה, וכל העולמות ברחמים ובשמחה, וכאשר נתרבים פשעי העולם ונטמא המקדש, ובחי' הזכר נתרחק מבחי' הנקבה ונחש התקיף מתחיל להתעורר קני אוי לעולם שניזון בזמן ההוא מזאת הצדק, הרבה מחנות משחיתים נתעוררים בעולם,

זיו זוהר

קכג. זה סמא"ל השטן המקטרג התובע תמיד דינים ועונשין: קכד. פי' מן ג' ספירות הראשונות נאצלת מדת המלכות, כידוע בסוד כתר עליון איהו כתר מלכות ועלייהו אתמר מגיד מראשית אחרית:

קכב. משפט היינו מדת הרחמים כולל עלמא דדכורא, וצדק היינו המלכות מדת הדין כולל עלמא דנוקבא, וענין זה הוא התחלת יסוד האמונה לגרום בעובדתנו הזדווגותם להמשיך שפע מן השמים:

מז אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְתוֹאֲמֵי כְּאֹר פָּנֶיךָ יְהִלְבוּן: יז בְּשִׁמְךָ יִגְלוּן

זוהר תהלים

עֲלִיּוֹן, יִתְעוֹרְרוּ לְצֵאתָ. וּבְקוֹלוֹת הַלְלוּ, שְׁלִמְטָה נוֹתְנִים יִשְׂרָאֵל כַּח (לרחמים מלמטה, ומתעורר השופר הגדול) לְמַעְלָה, וְעַל כֵּן צְרִיכִים לְזִמְן שׁוֹפֵר בְּיּוֹם הַזֶּה וְלַעֲרֹךְ קוֹלוֹת, לְכַנֵּן בוּ כְּדֵי לְעוֹרֵר שׁוֹפֵר אַחֵר, שְׁבוּ כְּלוּלִים הַקּוֹלוֹת לְמַעְלָה (ולסדר קולות בשופר).

סְדְרָה ראשונה - יוצא קול ומתעטר לְמַעְלָה, עוֹלָה רְקִיעִים, וְנִבְקָע בֵּין הָרִים רְמִים, וּמַגִּיעַ לְאַבְרָהָם וְשׁוֹרָה בְּרֵאשׁוֹ וּמִתְעַטֵּר, וְהוּא מִתְעוֹרֵר וּמִתְקַיֵּן אֶת הַכֶּסֶף. וּבְסִפֵּר הָאֲגָדָה שְׁנִינוּ, בְּשַׁעַה שְׁאוֹתוֹ קוֹל רֵאשׁוֹן עוֹלָה, מִתְעוֹרֵר וּמִתְעַטֵּר אַבְרָהָם, וּמִתְקַיֵּן אֶת הַכֶּסֶף, וּפּוֹקֵד עָלָיו (אבא ואמא) אַבָּא. בֵּינְתִים עוֹלָה הַשְּׁנִי, הַתְּקִיף (לחבר) לְשִׁבְרָתָהּ אֶת הַדִּינִים הַקָּשִׁים. וְזֶה הַסֵּדֵר הַשְּׁנִי, אוֹתוֹ הַקּוֹל שׁוֹבֵר בְּכַחוֹ. וְאִז עוֹלָה, וְכָל הַדִּינִים שְׁמִתְעוֹרְרִים (שנקרים) לְפָנָיו נִשְׁבָּרִים, עַד שְׁעוֹלָה לְמַקוֹמוֹ שֶׁל יִצְחָק. כִּיּוֹן שְׁמִתְעוֹרֵר יִצְחָק וְרוֹאֶה אֶת אַבְרָהָם, מִתְקַיֵּן אֶת הַכֶּסֶף לְעַמֵּד לְפָנָיו. אִז נִכְנַע, שׁוֹבֵר אֶת הַתְּקִיף הַקָּשֶׁה. וּבְזֶה צְרִיף מִי שְׁתוֹקֵעַ לְכַנֵּן הַלֵּב וְהָרְצוֹן, כְּדֵי לְשִׁבְרָתָהּ הַכַּח וְהַתְּקִיף שֶׁל הַדִּין הַקָּשֶׁה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים פט) אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה, יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְדַאי. סְדְרָה שְׁלִישִׁית - יוצא קול ועולה, וּבּוֹקֵעַ כָּל אוֹתָם רְקִיעִים, וּמִתְעוֹרְרִים רַחֲמִים, וּמַגִּיעַ אוֹתוֹ קוֹל לְרֵאשׁוֹ שֶׁל יִצְקָב, וַיַּעֲקֹב מִתְעוֹרֵר וְרוֹאֶה אֶת אַבְרָהָם מִתְקַיֵּן בְּצַד הָאֵחֵר. אִזֵּי אוֹחֲזִים שְׁנֵיהֶם בְּיִצְחָק, זֶה מִצַּד זֶה וְזֶה מִצַּד זֶה, וְלֹא יְכוּלִים הַתְּקִיף

צְרִיף לְכַנֵּן אֶת הַלֵּב וְהָרְצוֹן בְּקוֹלוֹת הַלְלוּ, וְלַחֲזוֹר בְּתְשׁוּבָה לְפָנָי רְבוּנָם. אִזֵּי כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל מִתְקַנִּים וּמִסְדְּרִים קוֹלוֹת בְּרְצוֹן הַלֵּב כְּרֵאוּי בְּשׁוֹפֵר הַזֶּה חוֹזֵר אוֹתוֹ שׁוֹפֵר עֲלִיּוֹן

אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְגו' (פמ, מז) : [זוהר ח"ג פ' אמור (דף צ"ח):] רַבִּי אַבָּא הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנָי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ, הָרִי פְּעָמִים רְבוּת שְׁאֵלְתִי עַל הַשׁוֹפֵר הַזֶּה מַה זֶה אוֹמֵר, וְעַד כָּאֵן לֹא הִתְיַשְׁבְּתִי בוֹ. אָמַר לוֹ, הָרִי וְדַאי זֶהוּ בְּרוּר הַדָּבָר, שִׁישְׂרָאֵל צְרִיכִים בְּיוֹם הַדִּין (הזהר) שׁוֹפֵר וְלֹא קָרַן, מִשׁוֹם שֶׁקָּרַן הָרִי נוֹדַע בְּאִיזָה מְקוֹם הַיָּא, וְלִהְדַּבֵּק בְּדִין אֵינְנוּ רוֹצִים. אֲכָל הָרִי שְׁנִינוּ, בְּדַבְרִים וּבְמַעֲשִׂים צְרִיכִים לְהִרְאוֹת וְלִהְעִיר דְּבָרִים נִסְתָּרִים. בֵּא רֵאָה, כְּשִׁאוֹתוֹ שׁוֹפֵר עֲלִיּוֹן, שְׁבוּ הָאוֹר שֶׁל הַכֵּל, מִסְתַּלַּק וְלֹא מְאִיר לְבָנִים, אִזֵּי מִתְעוֹרֵר הַדִּין, וְהַכֶּסֶף אוֹתוֹ מִתְקַנֵּם לְבֵית הַדִּין, וְזֶה הַשׁוֹפֵר, נִקְרָא אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק, תְּקַפּוֹ שֶׁל יִצְחָק, תְּשַׁבַּחַת הָאֲבוֹת, כְּשִׁמְתַּעֲלָה אוֹתוֹ שׁוֹפֵר גָּדוֹל שְׁאִין מִינִיק אֶת הַבָּנִים, אִזֵּי יִצְחָק מִתְחַזֵּק, וּמִתְקַיֵּן לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם.

וּבְשִׁמְתְּעוֹרֵר הַשׁוֹפֵר הַזֶּה וּכְשִׁבְנֵי אָדָם שָׁבִים מִחֻטְאֵיהֶם, צְרִיכִים לְהַשְׁפִּיעַ קוֹל שׁוֹפֵר מִמְטָה, וְאוֹתוֹ קוֹל עוֹלָה לְמַעְלָה, אִזֵּי מִתְעוֹרֵר שׁוֹפֵר אַחֵר עֲלִיּוֹן, וּמִתְעוֹרֵר רַחֲמִים וּמִסְתַּלַּק הַדִּין. וְצְרִיכִים לְהִרְאוֹת מַעֲשֶׂה בְּשׁוֹפֵר, לְעוֹרֵר שׁוֹפֵר אַחֵר, וְלִהְוֹצִיא בְּשׁוֹפֵר הַזֶּה לְמִטָּה אוֹתָם קוֹלוֹת, לְהִרְאוֹת שְׁכָל אוֹתָם קוֹלוֹת שְׁלִמְעָלָה, שְׁכָלָם כְּלוּלִים בְּאוֹתוֹ שׁוֹפֵר

— זהו זה תהלים —

ולמשך את רבונם מדין לרחמים, ולתקן את כל העולמות על ידיהם. בא ראה, כנגד זה נפתחים שלשה ספרים ביום זה, וכמו שרחמים מתעוררים והדינים הקשים נכנעים ונכנסים למקומם - כך הוא למטה כמו שלמעלה, הדינים הקשים נכנעים ומעברים מן העולם. ומי הם? אלו אותם רשעים גמורים, שהם דינים קשים שנכנעו והעברו מן העולם. ועל כן נכתבים ונחתמים וכו'. אמר רבי אבא, ודאי זהו ברור הדבר. ברוך הרחמן ששאלתי והרחמתי את הדברים הללו.

אמר רבי יהודה, כתוב זכרון תרועה, עושים זכרון, לכונן את הלב והרצון. ישראל עושים זכרון למטה, במה? במעשה, כדי שיתעורר דבר באותו גון שלמעלה. אמר רבי אלעזר, כתוב (תהלים פא) בפסה ליום חגנו, שמתכסה בו הלבנה. ואיך מתכסה? אלא כשעומד ענן והשמש אינו מאיר, אזי הלבנה מתכסה ולא מאירה. ועל כן מלפני ענן השמש אינה מאירה, כל שכן הלבנה שמתכסה ואינה מאירה. ועל כן בפסה ליום חגנו, בה"א, שמתכסה הלבנה. ובמה מאירה? הכל בתשובה, ובקול שופר, שכתוב אשרי העם יודעי תרועה. אז - ה' באור פניו יהלכון.

צריך באותו היום שאותו שתוקע שידע עקר הדבר ויכונן בה בתרועה ויעשה הדבר בחכמה ועל זה כתוב 'אשרי העם יודעי תרועה'

אשרי העם ידעי תרועה וגו' (פס, פז) : זוהר ח"ג פ' בהעלותך (דף קמ"ט)

שלו לצאת החוצה, ושלש הסדרות הללו הן סדרה אחת.

סדרה אחרת - קול יוצא ועולה, ונוטל את אברהם ממקומו, ומשפיע אותו למטה, למקום שהגבורות של יצחק שורים שם, ומקימים את אברהם בתוכם. סדרה שניה - יוצא קול שבור, לא חזק כמו הראשון. לא שחלש אותו קול שתקע, אלא שאותו קול אינו אצל יצחק כבראשונה, ששם שורה התקף התקיף, אלא רק לאותם בית דין של מעלה שהם יותר רפים, וכלם רואים את אברהם אצלם, ונכנעים לפניו. בינתים סדרה שלישית - יוצא קול ועולה, ומתעטר בראשו של יעקב, ומשפיע אותו לאותו מקום שאותן הגבורות שורות, ועומד כנגדן, אברהם מצד זה ויעקב מצד זה, והם באמצע, ואז כלם נכנעים ונמצאים (ושוככים) במקומם. ואלו כלם סדר אחר שני.

סדרה אחרונה - שצריך להעלותם למקומם ולישב (ולישב) ביניהם את יצחק כמקדם, משום שאת זה צריך לישר במקומו, ולא יצא בגבורותיו החוצה, אז כל הדינים נכנעים, ומתעוררים רחמים. על כן צריך לכונן את הלב והרצון בקולות הללו, ולחזור בתשובה לפני רבונם. אזי כשישראל מתקנים ומסדרים קולות ברצון הלב כראוי בשופר הזה, חוזר אותו שופר עליון. וכשחוזר, מעטר את יעקב, והכל נתקן. וכסא אחר עולה, ואז נמצאת שמחה בכל, והקדוש ברוך הוא מרחם על העולם. אשרי חלקם של ישראל שיודעים להנהיג

כָּל חַיּוֹם וּבְצַדִּיקְתָּךְ יְרוּמוּ: יֵה כִּי תִפְאֶרֶת עֲזָמוֹ אֶתָּה וּבְרַצְנָךְ (תרים) תָּרוּם קְרַנְנוּ:
 יֵה כִּי לַיהוָה ^ל מִגִּנְנוּ וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מִלִּפְנֵינוּ: כֵּן אִזּוּ דְבַרְתָּ בַחֲזוֹן לְחַסְדֶּיךָ
 וְתֹאמַר שׁוֹיִתִּי עוֹר עַל גְּבוּרַת הַרְיוּמוֹתַי בַּחֲזוֹן מַעַם: כֵּן מִצְּאֵתִי יְדוּד עֲבָדִי בְּשִׁמְן
 קֶדְשִׁי מִשְׁחַתְיוֹ: כֵּן אֲשֶׁר יָדִי תִבּוֹן עִמּוֹ אִף זְרוּעֵי תֹאמְצֵנּוּ: כֵּן לֹא יֵשֵׂא אוֹיֵב בּוֹ
 וּבֶן עוֹלָה לֹא יַעֲנֵנּוּ: כֵּן זְבַתוֹתַי מִפְּנֵי צָרָיו וּמִשְׁנֵאָיו אֲנֹסָ: כֵּן וְאִמּוֹנְתִי וְחַסְדִּי
 עִמּוֹ וּבִשְׁמוֹ תָּרוּם קְרַנְנוּ: כֵּן וְשִׁמְתִי בַיָּם יָדוֹ וּבִנְהַרֹת יָמֵינוּ: כֵּן הוּא יִקְרָאֵנִי אָבִי
 אֶתָּה אֱלֹהֵי וְצוֹר יִשׁוּעָתִי: כֵּן אִף אֲנִי בְכוֹר אֶתְנֶהוּ עֲלוֹיִן לְמַלְכֵי אֶרֶץ: כֵּן לְעוֹלָם
 (אשמור) אֲשַׁמֵּר לוֹ חַסְדִּי וּבְרִיתִי נֶאֱמַנְתָּ לוֹ: ל וְשִׁמְתִי לְעַד זְרַעוֹ וּבְכֹסֵאוֹ בְּיַמֵּי
 שָׁמַיִם: לֹא אִם יַעֲזֹבוּ בְנָיו תּוֹרַתִי וּבְמִשְׁפָּטִי לֹא יִלְבּוּן: לֹא אִם חִקְתִּי וַיִּחַלְלוּ
 וּמִצְוֹתַי לֹא יִשְׁמְרוּ: לֹא וּפְקַדְתִּי בְּשֹׁבֵט פְּשָׁעִים וּבִנְנֵעִים עוֹנֵם: לֹא וְחַסְדִּי לֹא
 אֶפְיֹר מִעִמּוֹ וְלֹא אֲשַׁקֵּךְ בְּאִמּוֹנְתִי: לֹא לֹא אֶחַלֵּל בְּרִיתִי וּמוֹצֵא שִׁפְתֵי לֹא
 אֲשַׁנֶּה: לֹא אַחַת נִשְׁבַּעְתִּי בְּקֶדְשִׁי אִם לְדוֹד אֲבִיב: לֹא זְרַעוֹ לְעוֹלָם יִהְיֶה וּבְכֹסֵאוֹ
 בְּשִׁמְשׁ נִגְדִי: לֹא בְּיָרֵחַ וּבֶן עוֹלָם וְעַד בְּשִׁחַק נֶאֱמַן סֵלָה: לֹא וְאֶתָּה וְנַחַת וְתַמָּאִם
 הַתַּעֲבֵרְתָּ עִם מְשִׁיחֶךָ: מ נִאֲרַתָּה בְּרִית עֲבָדֶיךָ חֲלֵלְתָּ לְאֶרֶץ נִזְרוּ: מֵא פִרְצֵת כָּל
 גְּדֵרְתָיו שְׁמֵת מִבְּצָרָיו מִחַתָּה: מֵב שִׁשְׁחוּ כָּל עֲבָדֵי דָרְךָ הָיָה חֲרַפָּה לְשִׁבְנָיו:
 מֵג הַרְיוּמוֹת יָמִין צָרָיו הִשְׁמַחְתָּ כָּל אוֹיְבָיו: מֵד אִף תִּשְׁיֵב צוֹר חֲרַבּוֹ וְלֹא
 תִּקְיֹמְתוֹ בַּמִּלְחָמָה: מֵה הַשִּׁבְתָּ מִטְּהָרוֹ וּבְכֹסֵאוֹ לְאֶרֶץ מִגְרָתָה: מוּ הַקְּצַרְתָּ יָמֵי
 עֲלוֹמָיו הַעֲטִיטָה עָלָיו בּוֹשֶׁה סֵלָה: מוּ עַד מָה וַיְהוָה ^ל תִּפְסַח לְנֶצַח תִּבְכַּעַר
 בְּמוֹ אֵשׁ חִמְתָּךְ: מֵח זָכַר אֲנִי מָה חֲלָד עַל מָה שׁוּא בְּרֵאתָ כָּל בְּנֵי אָדָם:

— זוהר תהלים —

וְכָל אֵלּוֹ שְׂיֹדְעִים סוּד הַתְּרוּעָה וְתִקְרְבוּ
 לְלַכְתָּ בְּאוֹר פָּנָיו שֶׁל הַקְּב"ה וְזֶה הָאוֹר
 הַרְאֵשׁוֹן שֶׁגָּנַז הַקְּב"ה לְצַדִּיקִים
אֲשָׁרֵי הָעַם יִדְעֵי תְרוּעָה וְגו' (פט, טו): זוהר
 ח"ג פ' פנחס (דף גל"א:) לֹא כָּתוּב
 שׁוֹמְעֵי, אוּ תוֹקְעֵי תְרוּעָה, אֲלֵא יִדְעֵי
 תְרוּעָה. בְּגִלָּל (בַּגִּין) הַחֲכָמִים שְׂדָרִים בְּאוֹר
 שֶׁל הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, אֵלּוֹ יִדְעֵי תְרוּעָה. סוּד
 שֶׁל הַתְּרוּעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים ב) תִּרְעַם
 בְּשֹׁבֵט בְּרוּל. מִי עִם כִּי־יִשְׂרָאֵל שְׂיֹדְעִים

מִתְּפַלְלִים תִּפְלֶה בְּאוֹתוֹ יוֹם, וּמִבְּקָשִׁים
 וּמִתְחַנְּנִים לְפָנָיו, וְתוֹקְעִים בְּשׁוֹפָר,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עֲלֵיהֶם וְהוֹפֵךְ דִּין
 לְרַחֲמִים, וְכָל עֲלוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים פּוֹתְחִים
 וְאוֹמְרִים: (שם פט) אֲשָׁרֵי הָעַם יִדְעֵי
 תְרוּעָה. וְעַל זֶה צָרִיךְ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם,
 שְׂאוֹתוֹ שֶׁתּוֹקַע שִׂידַע עֵקֶר הַדְּבָר, וַיִּכְנַן
 בָּהּ בַּתְּרוּעָה, וַיַּעֲשֶׂה הַדְּבָר בְּחֻכְמָה, וְעַל
 זֶה כָּתוּב אֲשָׁרֵי הָעַם יִדְעֵי תְרוּעָה, וְלֹא
 כָּתוּב תוֹקְעֵי תְרוּעָה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

מט מי גבר יחיה ולא יראה מות ימלט נפשו מיד שאול סלה: נ איה חסדיך הראשנים אדני נשבעת לדוד באמונתך: נא זכר אדני חרפת עבדיך שאתי בחיקי כל רבים עמים: נב אשר חרפו אויביך יהוה: אשר חרפו עקבות משיחך: נג ברוך יהוה לעולם אמן ואמן:

זוהר תהלים

ערל, רע, צפוני. אלו הם שבעה שמות כנגד שבע דרגות של ההיכלות שלו, שכלם מצד הטמאה כפי שאמרנו. כנגד שבעה השמות הללו, אותם שנקרא בהם גיהנם, המקום שבו נדונים הרשעים של העולם, ואלו הם: בור, שחת, דומה, טיט היזן, שאול, צלמות, ארץ תחתית. כל אלו שבעת מדורי הגיהנם כנגד שבעת השמות הללו שיש ליצר הרע. והרי בארנו, שכמו שיש דרגות והיכלות לצד הקדשה - כך גם לצד הטמאה. וכלם נמצאים ושולטים בעולם בצד (השמאל) הטמאה. שבעה היכלות הם, שהם כנגד שבעה שמות, שבהם נקרא גיהנם (יצר הרע). וכלם עומדים (להשטין רע) לדון ולטמא את אותם הרשעים של העולם שדבק בהם, ולא שמרו את דרכיהם ממנו כשהם בעולם הזה.

שהרי מי שזוכה להטהר בעולם הזה בצד הטהרה, מטהרים אותו באותו מקום שנקרא סוד האמונה. שכמה דרגות הן וכמה ממנים, שכלם עומדים לקרב בני אדם לעבודת הקדוש ברוך הוא ולטהר אותם, ומי שבא להטמא, מטמאים אותו בצד האחר הזה, שהוא טמא. שהרי כמה דרגות וכמה ממנים, כלם עומדים כדי לטמא בני אדם. מי שקרב אליהם ובא להמשיך אחר אותו הצד הרע, עליו כתוב (תהלים פט) מי גבר יחיה ולא יראה מות

סודות עליונים של רבונם, לעלות לפניו ולהתקשר בו. וכל אלו שיודעים סוד התרועה, יתקרבו ללכת באור פניו של הקדוש ברוך הוא. וזה האור הראשון שגנזו הקדוש ברוך הוא לצדיקים. ועל זה צריך לדעת אותה.

שכמה צדדים ודרגות יש ליצר הרע יש לו שבעה שמות: אלו הם שבעה שמות כנגד שבע דרגות של ההיכלות שלו

מי גבר יחיה ולא יראה מות וגו' (פט, מט): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רס"ב)] בא וראה, דוד היה קיומו נעוץ במקור של מים נובעים, וכשנדהה לארץ אחרת וצערו אותו, ולפי צערו נדחה מהארץ הקדושה - אף על גב שירד מדרגתו לדרגה תחתונה עמד בקיומו, ולא נכנס לצד האחר ונשמר ממנו. מה כתוב? (שמאל א כ) ואולם חי ה' וחי נפשך כי כפשע ביני ובין המות. שהרי ירד בדרגתו עד שהיה בו השעור הזה. ואשרי חלקו של מי שנשמר מאותו הצד הרע, ומכל דרגותיו של אותו הצד שנמצאים בעולם.

שכמה צדדים ודרגות יש ליצר הרע: נחש עקלתון, שטן, מלאך המות, יצר הרע. והרי פרושה. שאף על גב שנקרא בשמות הללו, יש לו שבעה שמות: שטן, טמא, שונא, אבן מכשול,

ספר רביעי

יט לחודש

צ א תפלה לְמוֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ בְּדֶרֶךְ
 וְדָר: ב בְּמִרְמֵס הָרִים יִלְדוּ וְתַחֲוִלָּל אֶרֶץ וְתִכַּל וּמַעוֹלָם עַד עוֹלָם אַתָּה
 אֵל: ג תֵּשֵׁב אָנוּשׁ עַד דָּבָא וְהֵאמֵר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם: ד כִּי אֵלֶּף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ
 בְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה כְּלִילָה: ה זַרְמָתָם שְׁנָה יְהִיוּ בַּבֶּקֶר בַּחֲצִיר
 וְחֶלֶף: ו בַּבֶּקֶר יִצְיִן וְחֶלֶף לְעָרֵב יִמּוּלֵל וַיִּבְשׁ: ז כִּי כָלִינוּ בְּאֶפְרָיִם וּבַחֲמַתָּךְ
 נִבְחַלְנוּ: ח (שת) שְׁתָּה עֲזוּנֵתֵינוּ לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר פְּנִיךָ: ט כִּי כָל יָמֵינוּ פָּנוּ
 בְּעֶבְרַתְךָ כְּלִינוּ שְׁנֵינוּ כְּמוֹ הַנֶּחֱל: י יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שְׁבָעִים שְׁנָה

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לאריה

תפלה לְמוֹשֶׁה (צ, א): [שימוש תהלים לפרק צ] שם שלו שד"י. 'ש' מן ת' "תפלה באותיות ש"ת, ד'
 הוא מן "מעון בחלוף דמ"ת, 'י' מן א' ד"אתה באי"ק. אמור אותו עם מזמור.

— זוהר תהלים —

יְמֵי אָדָם הֵם נֶגֶד סְפִירוֹת שְׁלֹמְעָלָה
 יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה וְגו' (צ, א):
 [זוהר ח"א פ'רשת ח"י ש'רה (דף קכג ע"א)] בֵּא
 רְאֵה, הַיָּמִים שֶׁל אָדָם נִבְרָאוּ וְעָמְדוּ
 בְּאוֹתָם הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, כִּינּוֹן שֶׁהִסְתִּימוּ
 לְהִתְקִים בְּאוֹתָן הַדְּרָגוֹת, שְׁכָתוּב (תהלים צ)
 יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה וְגו'. מִכָּאן
 וְהִלָּאָה אֵין דְּרָגָה לְהִתְקִים, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ
 וְרַהֲבִ"ם עָמַל וְאָנּוּן, וְהֵם כְּלֵא הִיוּ.

י'ם שְׁקֵרֵב קִצּוֹ נִקְרָא י'ום ה'

יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה וְגו' (צ, א):
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשָׁעָה שְׁנִלְפָדוֹת רַגְלֵי
 בְּנֵי הָאָדָם וְיָמֵיו מִתְקַרְבִּים, אוֹתוֹ יוֹם נִקְרָא
 יוֹם ה' לְהָשִׁיב רוּחוֹ אֵלָיו. שְׁנֵינוּ, בְּאוֹתָהּ
 שָׁעָה פּוֹקֵד אוֹתוֹ הַכֶּתֶר הַקָּדוֹשׁ עַל רוּחוֹ,
 וּמִיְהוּ? שְׁכָתוּב (תהלים צ) יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם
 שְׁבָעִים שָׁנָה. וְהִיא כְּתוּרָה שֶׁל שְׁבִיעֵי שֶׁל הַכֹּל.

יְמֵי הַצְּדִיקִים נִתְקִימוּ

יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה וְגו' (צ, א):
 [זוהר ח"א פ'רשת ו'ח"י (דף ר"ז ע"ב)] אָבֵל
 אוֹתָם הַיָּמִים שֶׁל הַצְּדִיקִים הִיוּ וְהִתְקִימוּ,

וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרַהֲבָם עֲמַל וְאֶן כִּי גָז חִישׁ וְנִעְפָּה: יא מִי יוֹדַע

זוהר תהלים

וחובה בסוד של חסד וגבורה, שאם כן לא היה לו לאדם לחיות יותר משבעים שנה, אלא במזל העליון הקדמון לכל הדבר תולה קמי, ולפיכך הוא מוסיף על ימי כל אדם כרצונו.

המלכות פוקדת את האדם להחזיר רוחו אליה

אמר רבי יהודה, בשעה שנלכדות רגלי האנשים, ונגמרו ימי חייו, יום ההוא נקרא יום ה' להשיב רוחו אליו, למדנו שבשעה ההיא פוקד כתר הקדוש ההוא על רוחו, ומי הוא, היינו שכתוב: "ימי שנותינו בהם שבעים שנה", והוא כתר השביעי לכלקמי.

החי יותר משמונים שנה נשמתו מהבינה שהיא מידה השמינית מלמטה למעלה

וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה (צ, י): [זוהר ח"א, פרשת ויחי (דף ריז): זוהר תורה] **וְאִם מצד של גבורה הוא בא כתוב: "וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה",** כי הכתר של גבורה הוא שמיניקמי מכאן ולהלאה אין מקום להמשךקמי כמ"ש: "וְרַהֲבָם עֲמַל וְאֶן", במקום שלא נודע היסוד, אין הבנין מתקיים.

מצד הגבורה יש לו שמונים שנה

ימי שנותינו בהם שבעים שנה וגו' (צ, י): וְאִם מצד הגבורה הוא בא - כתוב וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה, שְׁפֹתֵר הַגְּבוּרָה הוּא הָרִי שְׁמִינִי. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה אֵין מְקוֹם לְהַמְשֵׁךְ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר וְרַהֲבָם עֲמַל וְאֶן. בְּמְקוֹם שֶׁלֹא הָיָה יְסוּד, הַבְּנִינָן לֹא עוֹמֵד.

שני חיי האדם תלויין "בהם" בספירות העליונות

ימי שנותינו בהם שבעים שנה (צ, י): [זוהר ח"א (דף רנז): זוהר תורה] למדנו שמדרגת צד"ק, שהיא השביעית שנת השמיטהקמי באותה מדרגה נשתלמו ימי האדם, כאשר נשלמו שבעים שנה כנגד שבע המדרגות, עשר לכל מדרגה, זהו שכתוב: "ימי שנותינו בהם שבעים שנה", איזה "בהם", באותן ימים ושנים שלמעלה.

בני חיי ומזוני תלויין בכתר והוא יכול להוסיף על הכל כרצונו -

וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה (צ, י): [זוהר ח"א (דף רנז): זוהר תורה] בוא וראה, בניס חיים ומזונות לא בזכות הדבר תולה, והיינו סוד אותן ז' המדרגות שבהן זכות

זיו הזוהר

קכח. זו הבינה שהיא ספירה השמינית מלמטה למעלה: קכט. פי' שאחר שמנים שנה אין לומר עוד שתולה החיות בשיעור וקצבה, כיון שאין השגה שלנו מגעת שמה:

קכה. זו מדת המלכות ספירה השביעית מן ספירת חסד: קכו. פי' בספירת הבינה שהיא הקדמון לז' הספירות של ימי הבנין מעשה בראשית: קכז. זו המלכות:

עו אַפְּךָ וּכְרֹאֲתֶךָ עֲבָרְתֶךָ: יב לַמָּנוֹת יָמִינוּ בֵּן חוֹדֵעַ וְנָבֵא לְבַב חֲכָמָה:
 יג שׁוּבָה יְחֹוּבָה ^ל עַד מָתִי וְהִנַּחֵם עַל עֲבָרֶיךָ: יד שְׂפָעֵנוּ בַּכֶּקֶר חֲסִדֶךָ
 וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל יָמִינוּ: טו שְׂמַחְנוּ בַּיּוֹמֹת עֲנִיתָנוּ שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה:
 טז יִרְאֵה אֶל עֲבָרֶיךָ פְּעֻלָּךְ וְהִדְרֶךְ עַל בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי נֵעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ ^ל
 עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

זוהר תהלים

הַבְּדֵלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת

יִזְדַּמֵּן לוֹ מַעֲשֵׂה וַיִּכְנֹן בּוֹ, צַדִּיק הוּא. וְאִף
 עַל גַּב שְׁלֵא מְכֹנֵן בּוֹ, צַדִּיק הוּא, שְׁעוֹשֵׂה
 מִצְוֹת אֲדוֹנוֹ. אֲבָל לֹא נִחְשָׁב כְּמִי שְׁעֹשֵׂה
 רְצוֹנוֹ לְשִׂמְחָה, וַיִּכְנֹן בּוֹ בְּרִצּוֹן שֶׁל
 הַסְּתַכְלּוֹת בְּכַבּוּד רַבּוֹנוֹ, כְּמִי שְׁלֵא יוֹדֵעַ
 לְסִבּוֹר סִבְרָא, שֶׁהָרִי בְּרִצּוֹן תְּלוּי הַדְּבַר
 לְשִׁמוֹ. וּבְמַעֲשֵׂה שְׁלֵמֻטָּה לְשִׁמוֹ, מִתְעַלָּה
 הַמַּעֲשֵׂה לְמַעְלָה וּמִתְתַקֵּן כְּרֹאֵי.

רַחֲמָנָא לִיבָא בְּעֵי

וַיְהִי נֵעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְגו' (צ, יו'):
 כְּמוֹ זֶה בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַגּוֹפֵי נִתְקַן
 מַעֲשֵׂה הַנֶּפֶשׁ בְּאוֹתוֹ הַרְצוֹן, שֶׁהָרִי הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה אֶת הַלֵּב וְהַרְצוֹן שֶׁל
 הָאָדָם, וְאֶפְלוּ כֶּף, אִם אֵין שֵׁם רְצוֹן שֶׁל
 הַלֵּב, שֶׁהוּא עֵקֶר הַכֵּל, עַל זֶה הַתְּפִלָּל דְּוָד
 וְאָמַר, (תהלים צא) וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ
 וְגו'. שֶׁהָרִי אֵין כָּל אָדָם חָכֵם לְשִׁים רְצוֹן
 וְלֵב לְתַקֵּן הַכֵּל וַיַּעֲשֵׂה מַעֲשֵׂה שֶׁל מְצֻנָּה.
 עַל זֶה הַתְּפִלָּל תְּפִלָּה זוֹ - וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ
 כּוֹנְנָה עָלֵינוּ.

עַל יְדֵי הַמַּעֲשֵׂה כָּאֵן מִתְקַנִּים לְמַעְלָה

וַיְהִי נֵעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְגו' (צ, יו'):
 מַה זֶה כּוֹנְנָה עָלֵינוּ? כּוֹנְנָה וְהִתְקַן
 תְּקוּנָתוֹ לְמַעְלָה כְּרֹאֵי. עָלֵינוּ, אִף עַל גַּב
 שְׂאִינְנוּ יוֹדְעִים לְשִׁים הַרְצוֹן, אֲלֵא הַמַּעֲשֵׂה

וַיְהִי נֵעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְגו' (צ, יו'):

[זוהר ח"א פרשת ויחי (דף רז ע"ב)]

הַבְּדֵלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת בֵּין אוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים
 בַּיָּמִי הַחֹל לְשַׁבָּת. וּכְשִׁיּוֹצֵאת הַשַּׁבָּת,
 עוֹלָה מְגִיָּהֵנָם צַד אֶחָד מֵעֵין הַרְעָה [ס"א
 מִשְׁחִית מִמְּנָה רע] שְׂרוּצָה לְשֵׁלֵט בְּשַׁעֲה
 שִׁישְׂרָאֵל אוֹמְרִים (תהלים צ) וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ
 כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וַיּוֹצֵא מֵאוֹתָהּ דְּרָגָה שְׁנִקְרֵאת
 שְׂמֵאל [שאול], וְרוֹצֵה לְהִתְעַרֵּב בְּזֵרַע שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁלֵט עַל יִשְׂרָאֵל.

עַל יְדֵי הַבְּדֵלָה נִכְנַע אוֹתוֹ צַד

וַיְהִי נֵעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְגו' (צ, יו'):

[זוהר ח"א פרשת בראשית (דף יז ע"ב)]

וַיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה בְּהַדְס וַיִּזְיֵן וְאוֹמְרִים
 הַבְּדֵלָה, וְנִפְרָד מֵהֶם, וּמִךְ אוֹתוֹ צַד וְנִכְנַס
 לְמַקוֹמוֹ בְּשֵׁאוֹל, בְּמַקוֹם שֶׁקָּרַח וַעֲדָתוֹ
 שָׁם, שְׁפָתוֹב (במדבר יט) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר
 לָהֶם חַיִּים שֵׁאוֹלָה. וְהֵם לֹא יוֹרְדִים לְשֵׁם
 עַד שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל הַבְּדֵלָה מֵהֶם, שְׁפָתוֹב
 (שם) הַבְּדֵלוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה וְגו'.

הַכּוֹנְנָה הַצְּרִיכָה

וַיְהִי נֵעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְגו' (צ, יו'):

[זוהר ח"ב פרשת יתרו (דף צג ע"ב)] וְאִם

—== זוהר תהלים ==—

כְּשִׁישׁן רֹחוֹ עוֹלָה

וַיְהִי נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו' (צ, יז):
 [זָהָר תָּדַשׁ תָּדַשׁ מְדַרְשׁ רֹת (דף קא ע"א)] כְּשִׁאֲדָם
 בְּעוֹלָם הַזֶּה יִשָּׁן בְּמִטָּתוֹ, רֹחוֹ מְשׁוֹטְטָת
 וְהוֹלְכָת, וּרְצוֹנוֹ לְעֹלוֹת בְּכָל לַיְלָה. וְכַמָּה
 מִמְּנִים מְגַנִּים עוֹמְדִים בְּכָל יְרֻקֵי וְרֻקֵי.

בְּרֻקֵי הָעֲלִיּוֹן יֵשׁ מְלֹאכִים שֶׁל אֵשׁ

וַיְהִי נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו' (צ, יז):
 שְׂאֵמֶר רַבִּי נְחוּנְיָא, סָח לִי בֵּן
 גָּאִים, כְּשִׁעֲלִיתִי לְרֻקֵי, בְּרֻקֵי הָעֲלִיּוֹן
 מְצֹאֲתֵי מְלֹאכִים שְׂרָפִים, כָּלֶם כְּמֵרְאָה
 הַלְפִידִים, וְגִלְגְּלֵי אֵשׁ סוֹכְבִים אוֹתָם,
 וְגִבּוֹתָם כְּגִחְלֵי אֵשׁ, וְשִׁנְיָהֶם וְעֵינֵיהֶם
 שְׂבִיבִים שֶׁל אֵשׁ, הַכֹּסוֹת שֶׁלָּהֶם אֵשׁ
 לוֹהֶטָת, וְעֲלֵיהֶם מְמַנֶּה אֶחָד, הַדּוּמִיעַם
 שָׁמוּ.

מִי נִתֵּן יְלוּד אִשָּׁה בִּינֵינוּ

וַיְהִי נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו' (צ, יז):
 כִּשְׂרָאוֹ אוֹתִי שֵׁם, אָמְרוּ: מִי
 נִתֵּן יְלוּד אִשָּׁה בִּינֵינוּ בְּמָקוֹם הַזֶּה?
 פְּתַדְתִּי מִמֶּנּוּ, וְהִזְכַּרְתִּי אוֹתֵיךָ הַשֵּׁם,
 כְּשִׂרְאִיתִי שְׂמֵבֻקְשִׁים לְשָׂרֵף אוֹתִי בְּהַבֵּל
 פִּיהֶם, וְעַמְדוֹ כָּלֶם. אָמַר לִי אוֹתוֹ הַשָּׂר
 הַגָּדוֹל הַמְּמַנֶּה עֲלֵיהֶם: מִי אַתָּה? אֲמַרְתִּי
 לוֹ שְׁמִי.

כָּל בְּאֵי עוֹלָם עוֹבְרִים לִפְנֵינוּ

וַיְהִי נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו' (צ, יז):
 אָמַר לִי: אֵי יָדִיד, כָּל בְּאֵי עוֹלָם
 עוֹבְרִים עַל יָדִי בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, בְּשַׁעַה
 שְׂבָאִים לְשֹׁכֵב עַל מִטּוֹתֵיהֶם, וּמְפַקִּידִים

לְבַדּוֹ. מַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָהוּ, לְמִי? לְאוֹתָהּ
 דְּרָגָה שְׂצָרִיף לְהַתְקֵן. כּוֹנְנָהוּ, אֵת מִי?
 בְּחִבּוֹר אֶחָד בְּאֹבוֹת, לְהִיּוֹת מְתַקֵּן בָּהֶם
 בְּמַעֲשֵׂה הַזֶּה כְּרָאוּי.

שֵׁם י'-ה-ו-ה

וַיְהִי נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו' (צ, יז):
 [זָהָר תָּדַשׁ מְדַרְשׁ רֹת (דף צב ע"א)] פְּתַח
 רַבִּי וְאָמַר, בְּסוֹד שֶׁל יְהוָה. י' נִקְרָא
 בְּדִגְמָא, זֶה אֱלִימְלָךְ. ה' נִקְרָא בְּדִגְמָא, זֶה
 נְעָמִי. וְלָמָּה נִקְרָאת שְׁמָה נְעָמִי? שְׁנֵאמַר
 וַיְהִי נֶעֱם ה' אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו'. ו"ה דְּגִמָּא,
 זֶה רֹת וּבִעֲלָהּ.

רֹת הִיא תוֹר

וַיְהִי נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו' (צ, יז):
 רֹת הַפְּכָה שְׁמָה לְתוֹר, שְׁנֵאמַר
 (בְּרַאשִׁית טו) וְתוֹר וְגוֹזֵל. (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) יוֹנְתִי
 בְּחִגְוֵי הַסֶּלַע בְּסִתֵּר הַמְּדַרְגָּה הַרְאִינִי אֵת
 מְרֹאֲיֶךָ הַשְּׂמִיעֵנִי אֵת קוֹלְךָ כִּי קוֹלְךָ עָרַב
 וּמְרֹאֲיֶךָ נְאוּהָ.

עַל מַעֲשִׂים טוֹבִים שׁוֹכֵן שֵׁם ה'

וַיְהִי נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו' (צ, יז):
 פְּתַח וְאָמַר, וּמָה זֶה וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
 כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ? זֶה הַמַּעֲשֵׂה שִׁיעֲשֵׂה הָאָדָם.
 אִם הֵם מַעֲשִׂים טוֹבִים - יִשְׁכֵּן עָלָיו הוּיָה,
 וְאִם לֹא - יִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, שְׁנֵאמַר (מִשְׁלֵי יד)
 חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בִּיתָה וְאוֹלֶת בִּידֶיךָ
 תִּהְרָסְנוּ. חֲכָמוֹת נָשִׁים - זֶה הַנְּשָׂמָה
 וְהַנְּפֶשׁ. וְאוֹלֶת - זֶה נֶפֶשׁ הַשְּׂמְאֵלִית
 שְׁנִקְרָאת עֲרָפָה.

— תהלים — זוהר תהלים —

וּרְחַם בְּיַד אֲדוֹן עוֹלָם. מִיַּד פּוֹרְחִים מֵהֶם, וְעוֹלָיִם לְפָנָיו.

לֹא הִכְנִיס אֶת כּוֹלָם

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו' (צ, י"ג):
 וְכָל הַרוּחֹת לְפָנָיו, וְלֹא נָתַן לִי רְשׁוּת
 לְהִכְנִיס אֶלֶּא אֹתָם הַכְּתוּבִים לְפָנָיו. חוּץ
 מֵאֹתָם שְׁעָשׂוּ מִצְוֹת לְפָנָיו בַּיּוֹם, עַד־כֵּן
 אָנוּ מְבַקְּשִׁים וּמְחַפְּשִׁים אַחַר רֵיהֶם.

שס"ה היכלות

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו' (צ, י"ג):
 נִשְׂאֲתִי עֵינַי, רְאִיתִי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
 שָׁשִׁים וַחֲמֵשֶׁה הַיְכָלוֹת, כַּמִּנְיָן יְמוֹת
 הַחֲמָה. וְכֹלָם לְצַד מְזֻרָח, וְאַרְבַּעַת שְׁעָרִים
 בְּכָל הַיְכָל וְהַיְכָל, וְכַמָּה מְמַנִּים וּמְשַׁרְתִּים
 עֲלֵיהֶם, וְכֹלָם דְּמוּת אַחַת לָהֶם, וְקוֹרְאִים
 לָהֶם מְשַׁרְתֵי מְזֻרָח. וְכֵן לְצַד דְּרוֹם.

שער אחד גבוה

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו' (צ, יג):
 י"ג: חוּץ מִמָּה שְׁרָאִיתִי לְאוֹתוֹ צַד
 שַׁעַר גְּבוּהָ עַד מְאֹד מִכָּל הַשְּׁעָרִים.
 שְׂאֵלְתִי עַל הַשַּׁעַר הַהוּא. אָמַר לִי: אִי
 יָדִיד, בְּשַׁעַר הַזֶּה עוֹבְרִים כָּל בַּעֲלֵי צַעַר,
 וְכָל בַּעֲלֵי דַמְעָה, מִצַּעַר אֲמוֹת הָעוֹלָם.
 וְכָל אֹתָם בַּעֲלֵי תְשׁוּבָה, כֻּלָּם נִכְנָסִים
 בְּשַׁעַר זֶה.

שער שנפתח רק בזמנים ידועים

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו' (צ, י"ג):
 לְמַעַלָּה מִזֶּה הַשַּׁעַר נִגְלָה לְפָנָיו שַׁעַר
 גָּדוֹל, וְעָשְׂרָה שְׁעָרִים סְבִיבָיו. שְׂאֵלְתִי עָלָיו.
 אָמַר לִי, הַשַּׁעַר הַזֶּה אֵין לִי רְשׁוּת עָלָיו, וְלֹא

נִפְתַּח אֶלֶּא בְּרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשַׁבָּתוֹת וַיְמִים
 טוֹבִים. בְּאוֹתוֹ זְמַן, כְּשֶׁנִּכְנַס שַׁבָּת, אוֹ רֵאשִׁ
 חֲדָשׁ, אוֹ מוֹעֵד, קוֹל מִתְּפוּצֵץ בְּכָל אוֹתָם
 רְקִיעִים, וְאוֹמֵר, (ישעיה כו) פִּתְחוּ שְׁעָרִים
 וַיָּבֵא גוֹי צַדִּיק שְׁמֵר אֲמָנִים.

בזמן שהוא מתלבשים בלבושיהם שבעולם
 הזה

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו' (צ, י"ג):
 מִפָּנָיו שְׁכָל הַרוּחֹת שְׁבִגְנָן עֵדָן
 שְׁבָאָרֶץ, כָּל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ עוֹמְדוֹת שָׁם,
 וּמְטִילוֹת בְּתוֹכוֹ. וּבְאוֹתוֹ זְמַן וּבְאוֹתוֹ רְקִיעַ
 שְׁעַל גְּבֵי גֵן עֵדֶן שְׁבָאָרֶץ, שְׁבָאוֹתָם שְׁעָרִים
 נִפְתַּחוֹת ד' חֲלוֹנוֹת, רְשׁוּמוֹת בְּד' אוֹתִיוֹת
 שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרָשׁ, הוּא הַמֵּיחָד בְּגִנְזֵי
 מְרוֹמִים, וְכָל אוֹתָם הַרוּחֹת מִתְּלַבְּשׁוֹת
 בְּלָבוּשׁ יָקָר בְּאוֹתוֹ גֵן עֵדֶן, כְּדְמוּת אוֹתוֹ
 עוֹלָם שְׁהִיו עוֹמְדוֹת בְּמִלְבוּשׁ בְּשׂוֹר מְטַפֵּה
 סְרוּחָה.

החלונות נפתחים וכלם עולים למעלה

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו' (צ, י"ג):
 וּבְשַׁעַר שֶׁהַחֲלוֹנוֹת נִפְתַּחִים, כֻּלָּם
 פּוֹשְׁטִים מִלְבוּשֵׁיהֶם, וּפּוֹרְחִים לְמַעַלָּה
 בְּאוֹתָם חֲלוֹנוֹת, וְעוֹלוֹת בְּמִקּוֹם הַזֶּה.
 וְשֵׁשֶׁה בַּעֲלֵי כְנָפִים, וְכַמָּה מְמַנִּים עִמָּהֶם,
 פּוֹתַחִים הַשַּׁעַר הַזֶּה. וְכָל אֵלוֹ הַעֲשָׂרָה
 שְׁעָרִים, הַרוּחֹת נִכְנָסוֹת לְשֵׁם בְּחֻדָּה
 וְעוֹלוֹת לְמַעַלָּה. וְכֵן כָּל רְקִיעַ וְרְקִיעַ בְּדֶרֶךְ
 זֶה, בְּשָׁלוֹם וּבְשִׂמְחָה רַבָּה.

אלו עולות ואלו יורדות

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וְגו' (צ, י"ג):
 בְּשַׁעַר שְׂאֵלוֹ הַרוּחֹת עוֹלוֹת, רוּחֹת

— תהלים — זוהר תהלים —

ההיא ולהלאה, ונצרך לנו להתפלל ולומר "ויהי נעם אדני אלהינו עלינו וגו'" קלא, זה הוא נעם העליון, חירות של הכל, וזהו שכתוב: "דְּרָכֶיהָ דְרָכֵי נְעָם וְגו'".

בעשית מצוה למטה לשמה מתעלה העשיה למעלה

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): בוא וראה, אם נודמן לו לאדם עשיית מצוה וכוון בה זכאי הוא, ואף גם אם אינו מכוון בה זכאי הוא, כיון שעושה מצות רבונו, אבל אינו חשוב כמי שעושה ברצון הלב לשמה, ומכוון בה במחשבה של הסתכלות בכבוד רבונו, שהרי ברצון הלב ובמחשבת המוח תולה הענין של לשמה, ובעשיה שלמטה לשמה נתעלה העשיה למעלה, ועושה התיקון כראוי.

דוד התפלל שיתקבל אפילו ללא כוונה

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): כדמיון זה במעשה הגוף נתתקן מעשה הנפש על ידי הרצון והמחשבה ההוא, כיון שהקדוש ברוך הוא חפץ ברצון הלב ומחשבת המוח של האדם, ואפילו הכי אם חסר רצון הלב ומחשבת המוח שהוא העיקר, על זה התפלל דוד ואמר: "וּמַעֲשֵׂה יְדִינִי כוֹנֵנָה עָלֵינוּ וְגו'", שהרי אין כל אדם מבין לעשות ברצון הלב ומחשבת המוח לגרום תיקון הראוי, והוא יעשה המצוה [בלי כונה הראויה], ועל זה התפלל דוד תפלה זו.

אחרות יורדות, שנתוספו בין החיים באותו העולם. אלו עולות, ואלו יורדות. באותו מקום שירדו אלו משם, שם חונות האחרות, ואין המקום נשאר פנוי.

הנשמה יתרה עולה בשעת ויהי נעם

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו וגו' (צ, יז): במוצאי שבת, בשעה שישאל אומרים ויהי נעם ה' אלהינו כו', אותם הרוחות שירדו להם בשבת, עולות. אלו עולות, ואלו יורדות. אלו עולות במקומן, ואלו יורדות למקומן. וכן תמיד בענין זה.

עולם הבא עולם הבינה נקראת נועם

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): [זוהר ח"א, פרשת ויחי (דף ריז) זוהר תורה] אמר יהודי ההוא, כתוב: "דְּרָכֶיהָ דְרָכֵי נְעָם וְגו'" (משלי ג, יז), עולם הבא נקרא נעם קל, וכאשר נתעורר עולם הבא, כל חדוה וכל טוב וכל הארות וכל חירות שבעולם נתעורר, ולפיכך נקרא נעם.

אנו מתפללים במוצאי שבת ש"נועם" תשרה עלינו וניצל מהגיהנם

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): [זוהר ח"א, מקץ (דף קצז) זוהר תורה] ועל זה למדנו, שרשעי הגיהנם בשעת כניסת שבת נוחים כלם, ויש להם חירות ומנוחה, ובשעה של מוצאי שבת, נצרך לנו לעורר חירות העליונה עלינו, שנצל מעונש ההוא של הרשעים שחוזרים ונידונים משעה

זיו הזוהר

קל. זה עולם הבינה: קלא. רצה לומר אדני מלכות, אלהינו בינה:

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

תשלים את התקון ותחשב כאלו עשינו
 בעצמנו את התקון
 ומעשה ידינו כוננה עלינו וגו' (צ, יז):
 [זוהר ח"ב, יתרו (דף צג:)] "ומעשה
 ידינו כוננה עלינו", מהו "כוננה עלינו",
 שהקדוש ברוך הוא יכונן ויתקן התיקון
 למעלה כראוי, "עלינו", אף על פי שאין
 אנו יודעים לכוון הכונות, אלא שאנו
 עושים העשיה בלבד, "ומעשה ידינו
 כוננהו", למי, לאותה המדרגה שנצרך
 להגיע אליה התיקון, "כוננהו" קלב
 בחבור אחד עם האבות, שתהיה
 מתתקנת עמהם כראוי על ידי עשיית
 מצוה זו.

— — — — — זיו הזוהר — — — — —

קלב. זו המלכות לחבר אותה עם האבות, פי' עם חסד גבורה תפארת עלמא דדכורא לקבל שפע עבור
 בניה וכל התבל:

צא יָשֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן בְּצֵל שְׁדֵי יִתְלוֹנָן: ב אָמַר לִיתְנוּנָהּ מַחְסֵי וּמְצוֹדָתֶי
 אֱלֹהֵי הַמַּלְאָכִים אֲבִטָח בּוֹ: ג כִּי הוּא יִצְיִלְךָ מִפַּח יָקוֹשׁ מְדַבֵּר הוֹזוֹת: ד בְּאַבְרָתוֹ
 יִסְדֵּךְ לְךָ וְתַחַת בְּנִפְיֹ תַחֲסֶה צָנָה וְסַחֲרָה אֲמַתּוֹ: ה לֹא תִירָא מִפַּחַד לְיִלָּה מַחֲזִין

— שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים —

לרוח רעה

יושב בסתר עליון (צא, א): [שימוש תהלים לפרק צא] לאריה או לרוח רעה ויברחו. ואחר שאמרת שני מזמורים הללו תאמר. יהי רצון מלפניך אל שדי הגדול הגבור והנורא שתדחה רוח רעה מעל (פלוגי) ותשלח לו רפואה שלימה בקרוב ותחזירהו לבריאותו ותענה אותו כמו שענית למשה עבדך בשירה הזאת. ותעלה תפלתו לפניך כמו שהיה עולה עשן קטורת לפניך מעל גבי המזבח אמן אמן אמן סלה סלה סלה. ועוד כתוב כל המזמור הזה למפרע ותן אותו אחורי פתח הבית ותנצל מכל רע. והשם שלו א"ל. יוצא מן א' ד"אורך ימים באי"ק, ל' מן "עליון.

— זוהר תהלים —

צֵל ש ל ש-ד-י שֶׁהוּא נִקְרָא אוֹת
 בְּרִית קוֹדֶשׁ

שְׁאָמַר (שיר ב) הֲרֵאֵינִי אֶת מְרֵאִיךָ?
 כְּשֶׁנֶּעֱשֶׂה אָדָם מִטְּפָה בְּשִׁלִּית אָמוֹ, כְּמוֹ
 שְׁמַתְגָּדֵל (אחר ארבעים יום שנברא) - מְכַנֵּס בּוֹ
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעַט מְעַט רוּחַ וְנִפְשׁ,
 וְגַר נִתֵּן עַל רֵאשׁוֹ בְּלִילָה, שְׁנֵאמַר (איוב כט)
 בְּהִלּוֹ גָרוּ עָלַי רֵאשִׁי. וְעַמּוּד אֹרֶךְ בַּיּוֹם,
 שְׁנֵאמַר (שמות יד) וַיִּסַּע עַמּוּד הָעֲנַן וְגו', (שם
 יא) וְלִילָה בְּעַמּוּד אֵשׁ כּוֹ' לְלַכֵּת יוֹמָם
 וְלִילָה. וְנֵאמַר (משלי ו) כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה
 אֹרֶךְ. וּמְלַמְדִים אוֹתוֹ אֶת כָּל הַתּוֹרָה,
 וּמְלַמְדִים אוֹתוֹ אֶת כָּל הַמְצוּוֹת, וְאוֹמְרִים
 לוֹ: רְאֵה, שְׁזוֹהֵי דְרָךְ עֲקֻלְתוֹן, שְׁנִקְרָאת
 לִילָה. וּבְמִקּוֹם הַזֶּה יִכְנִיסוּ כָּל נֶפֶשׁ שֶׁל
 הָאֵישׁ, שְׁנֵאמַר (איוב א) קָטָן וְגָדוֹל שֵׁם הוּא
 וְעַבְדֵי חִפְשֵׁי מְאֹדוֹנָיו. וּמְרֵאִים לוֹ בְּעַמּוּד
 שֶׁל אֵשׁ, שֶׁהוּא עַל רֵאשׁוֹ, כְּמָה דְּבִים
 וְנִמְרִים וְאַרְיֹת וּמְלֶאכִי חֲבֻלָה שְׁיוֹשְׁבִים
 שָׁם. וְשֵׁם הַכֶּלֶב. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד (תהלים
 כב) הַצִּילָה מִתְּרֵב נֶפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי.
 וְהַמְקוֹם הַזֶּה הוּא חֶשֶׁן, וּמְלֶאכִי הַחֲבֻלָה
 קוֹרְאִים אוֹתָם לִילוֹת. וְעַל זֶה אָמַר מִפַּחַד
 בְּלִילוֹת. לִילוֹת מִמֶּשׁ נִקְרָאוּ.

יָשֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן וְגו' (צא, א): [תיקוני זוהר
 תיקון ס"ב] זוהר תורה] יָשֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן
 בְּצֵל שְׁדֵי יִתְלוֹנָן. כְּתוּב (משלי כב) עֲרוֹם
 רָאָה רְעָה וְנִסְתֵּר, בְּמָה נִסְתֵּר הָאִישׁ מֵאוֹתָן
 הַדֵּינִים וְהַקְטְרוּגִים שֶׁלֹּא יִשְׁלֹטוּ עָלָיו,
 בְּתוֹכָהּ, זֶה הוּא שֶׁאֵמַר הַכְּתוּב יוֹשֵׁב
 בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן, זֶה אִם הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהִיא הַבֵּינָה
 עוֹלָם הַנִּסְתֵּר, עֲלִיּוֹן מִמְּנָה עוֹלָם הַחֲכֵמָה
 שֶׁאֵינוֹ נִיכָר אֲלֵא בְּהַבֵּינָה, בְּצֵל שְׁדֵי
 יִתְלוֹנָן, זֶה אִם הַתְּחַתּוֹנָה צֵל שֶׁל שְׁדֵי
 שֶׁהוּא נִקְרָא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ וְנֵאמַר כּוֹ אֵךְ
 בְּצֵלִים יִתְהַלֵּךְ אִישׁ, וְזוֹ שְׁכִינָה הַתְּחַתּוֹנָה
 שֶׁהִיא צֵלָמוֹ שֶׁל הַקַּב"ה.

וּבְזוֹ הַדְּגָמָא בַּיּוֹם יֵאמְרוּ: אִם תִּזְכֶּה בְּתוֹרָה
 כָּל אוֹת וְאוֹת תִּהְיֶה מְלֶאכֶךְ שְׁיַעֲזָרְךָ
 בְּמִקּוֹם הַזֶּה

לֹא תִירָא מִפַּחַד לְיִלָּה (צא, ה): [זוהר חדש,
 מדרש רות (ד צב)]. פְּתַח וְאָמַר, מֵה זֶה

יְעוֹף יוֹמָם: וּמְדַבֵּר בְּאֶפֶס יַהֲלֵךְ מִקְמָט יִשׁוּד צָחָרִים: וַיִּפֹּל מִצִּדָּה אֶלְהָ וּרְבִבָה

—= זוהר תהלים =—

כְּשִׁיסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, יִכְנַס לְדֶרֶךְ הַחֲשׂוּכָה
שְׁאֲמַרְנוּ, וּמְזִדְעָזְעִים כָּל מִי שִׁישְׁנוּ בְּאוֹתוֹ
הַמְּקוֹם, וַיֹּאמְרוּ: הַזֹּאת נַעֲמִי, שֶׁהִלְכָה
בְּדֶרֶךְ הַזֶּה מְלֵאָה כָּל טוֹב, מְלֵאָה
מִתּוֹרָה?! עֲמוּד הָעֲנַן שֶׁהָאִיר לָהּ בְּמְקוֹם
הַזֶּה לְלַכֵּת בַּיּוֹם, וְעֲמוּד הָאֵשׁ לְהָאִיר לָהּ
לְלַכֵּת בְּמְקוֹם הַזֶּה בַּלַּיְלָה, וְעַם בַּעֲלָה,
נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה?! הִיא מְשִׁיבָה וְאוֹמֶרֶת,
(רוֹת א) אֵל תִּקְרָאנָה לִי נַעֲמִי, קְרָאנָה לִי מְרָה,
כִּי הִמַּר שְׂדֵי לִי מְאֹד. שֶׁהִנְעִיל אוֹתִי בַּגּוֹף
רַע. אֲנִי מְלֵאָה הִלְכֹתִי בְּמְקוֹם הַזֶּה, וְרִיקָם
הִשִּׁיבֵנִי ה'. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הִיא אוֹמֶרֶת,
שְׁבִנָה בְּנִתִי וְגו', שְׁנֵאמַר וְתֵאמַר נַעֲמִי
לְכַלְתִּיךָ שְׁבִנָה בְּנִתִי. מְשִׁיבָה רוֹת הַנֶּפֶשׁ
הַקְּדוּשָׁה וְאוֹמֶרֶת, אֵל תִּפְגְּעֵי בִי לְעִזְבֹּךְ
לְשׁוֹב מֵאַחֲרֶיךָ כִּי אֵל אֲשֶׁר תִּלְכִי אֵלַיךְ
וּבְאֲשֶׁר תִּלְיִנִי אֶלְיִן וְכוּ'. אֲבָל עֲרָפָה,
הַנֶּפֶשׁ שֶׁהִיא צַד הַשְּׂמֵאל, הוֹלֵכֶת לַגּוֹף
וּמִתְאַבְּלֶת עָלָיו, שְׁנֵאמַר (אִיּוֹב יד) אֵיךְ בִּשְׂרׁוֹ
עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוּ עָלָיו תֵּאבָּל. וְכָל זְמַן
שִׁמְתָאֲבָל עָלָיו, אוֹמֵר הַגּוֹף לַנֶּפֶשׁ
הַבְּהִמִית: בְּשִׁבִיל הָאֲכִילָה וְהַשְׂתִּיָּה שְׁנַתָּה
לִי, הַנִּשְׁמָה בְּצַעַר גְּדוֹל, וּבְלֹא תוֹרָה וּבְלֹא
מִצְוֹת. טַל מֵה שְׁנַתָּה לִי. וְנִבְקַע הַגּוֹף.

וְאוֹמְרִים לוֹ: אִם תִּזְכֶּה לְמִצְוֹת, כָּל
מִצְוָה וּמִצְוָה יַעֲשֶׂה לָךְ מִמְּנָה
מְלֵאָךְ טוֹב. וּבְזִמְן שֶׁתִּכְנַס לְמְקוֹם הַזֶּה
וְתִזְכֶּה לְמִצְוֹת, יֹאמְרוּ: סִלּוּ סִלּוּ פִּנּוּ דֶרֶךְ
הַרִימוּ מִכְּשׁוֹל מִדֶּרֶךְ פְּלוֹנֵי זֶה, וְלֹא יִשְׁלְטוּ
עָלֶיךָ (מְלֹאכֵי חִבְלָה). וּבְזוֹ הַדְּגָמָא בַּיּוֹם,
יֹאמְרוּ: אִם תִּזְכֶּה בַּתּוֹרָה, כָּל אוֹת וְאוֹת
תִּהְיֶה מְלֵאָךְ, שִׁיעֲזֹרֶךְ בְּמְקוֹם הַזֶּה.
וְהַתּוֹרָה שְׁנִקְרָאת דֶּרֶךְ, תִּלְךְ בְּדֶרֶךְ הַזֶּה,
שְׁלֹא יִשְׁלְטוּ עָלֶיךָ. וְעַל כֵּן אָמַר לְנַחוּתָם
הַדֶּרֶךְ. וְאַחַר זֶה יִרְאוּ לוֹ גַּן הָעֵדֶן, וְכָל חֵלֶק
וְחֵלֶק שִׁישׁ לְצַדִּיק בְּפָנָי עֲצָמוֹ. וּמִשְׁבִּיעִים
אוֹתוֹ שִׁיקָמָם כָּל הַתּוֹרָה. וְאַחַר כֵּן יֹאמְרוּ
לוֹ, (בְּרֵאשִׁית יב) וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם לָךְ לָךְ
וְגו', (שם) וְאַעֲשֶׂה לְגוֹי גְּדוֹל וְגו'. וַיֹּאמֶר ה'
אֵל אַבְרָם - זֶה הַנִּשְׁמָה, שֶׁהִיא אֵב לְרוּחַ
וְרֵם לְגוֹף. לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ - זֶה גַּן הָעֵדֶן.
וּמִמּוֹלְדֶתְךָ - זֶה בְּטֵן הָאֵם, שֶׁל בֶּשֶׂר וְדָם.
וּמִבֵּית - זֶה הַשְּׂכִינָה. אֲבִיךָ - זֶה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא. שְׂאִין אֲבִיו אֵלָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְאִין אִמּוֹ אֵלָא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. אֵל
הָאֶרֶץ - זֶה הָעוֹלָם הַשְּׁפָל. וְנוֹתְנִים לוֹ שְׂבַע
בְּרָכוֹת כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ לְעִיל, מוֹאֲעֶשֶׂךָ וְגו',
עַד כָּל מִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה וְגו'.

מְדַבֵּר בְּאֶפֶס יַהֲלֵךְ (צא, א): [זוהר ח"ב פ'
פְּקוּדֵי (דף רל"ג)] בֹּא וְרֵא, כְּשֶׁעָשׂוֹ
יִשְׂרָאֵל אוֹתוֹ מַעֲשֶׂה וְגָרְמוֹ אֶת אוֹתוֹ
הַחֲטָא, מָה הַטַּעַם עִגַּל וְלֹא צַד אַחֵר? וְאִם
תֹּאמְרוּ שֶׁהֵם בְּחֵרוֹ עִגַּל - לֹא כֵּךְ! אֵלָא הֵם
אָמְרוּ, (שְׁמוֹת לב) קוֹם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר
יִלְכוּ לְפָנֵינוּ, וְרִצּוֹנוֹ שֶׁל אֱהָרֹן הִזָּה לְעַכֵּב

אִם הָאָדָם יִזְכֶּה, וְיִהְיֶה צַדִּיק, וּמְכִיר אֶת
שֵׁם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - מָה אוֹמְרִים
לוֹ כְּשִׁיסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם? (תהלים צא) לֹא
תִירָא מִפְּחַד לַיְלָה וְגו', (שם) עַל כַּפִּים
יִשְׂאוּנֶךָ פֶּן תִּגַּף בְּאֶבֶן. מִן הָאֶבֶן שֶׁל דֶּרֶךְ
עַקְלָתוֹן. רְגֵלְךָ כּוֹ, עַד כִּי יִדַּע שְׁמִי. וְאִם
אָדָם לֹא יִזְכֶּה לַתּוֹרָה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים -

—= זוהר תהלים =—

הולכים עמו מלאכים קדושים מצד זה, ומלאכים מצד זה, והשכינה על כלם, כאם על הבנים. ובשעה הזו (תהלים צא) יפל מצדך אלף ורבבה מימינך וגו', רק בעיניך תביט וגו', כי אתה ה' מחסי וגו', לא תאנה אליך רעה וגו'. כל זה, אם האיש יכנס לביתו בשמחה ויקבל אורחים בשמחה. וכשבאה השכינה והמלאכים, ויראו נר מאיר ושלחן מתקן, ואיש ואשתו בשמחה - בשעה הזו אומרת השכינה: זה שלי הוא! (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר. ואם לא - השכינה הולכת, ועמה המלאכים, ויבא יצר הרע עם צבאותיו, ומתחברים עמם, ויאמר: זה שלי הוא, ומחצבאות שלי! ומיד שורה עליו ומטמאתו, ויסתלק י"ה מן איש ואשה, וישאר אש עם אש. ומאכלו טמא. ועל זה (משלי כג) ואל תתאו למטעמותיו של רע עין. ודאי ששלחנו היא מלאה קי"א צוא"ה. ואין צואה אלא יצר הרע, שהיא טמא.

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך

יפל מצדך אלף (צא, ט): על זה הבא לטהר מסיעים אותו. בא לטמא פותחים לו. ובא תראה, מלאכים קדושים ומלאכים טמאים הולכים עם אדם בכל מקום שהולך. אם אדם הוא צדיק, מתחברים לו מלאכים קדושים, וישמרו אותו בכל מקום שהולך. זהו שכתוב (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. ואם לא - יסתלקו ממנו המלאכים הקדושים, וישלטו עליו מלאכים טמאים, ומנהיגים

אותם. אלא ודאי המעשה נעשה כראוי, שהרי מצד הזהב יוצאת פסלת כשנבחר הזהב, ומשם מתפשטים כל אותם צדדי השמאל, שהם התוכו של אותה פסלת של הזהב, ונפרדים לכמה צדדים. וכל אותם שיש להם מראה אדם, גנון של זהב עומד בקהרים, כשהשמש בתקפו, משום שתקף השמש מראה זהב, ומוליד אותו בארץ. ואותו שממנה באותו התקף של השמש, המראה שלו כעגל, ונקרא (תהלים צא) קטב ישוד צהרים, וזה יוצא מתוך עגל התוף האדם של הזהב, וכל אלה באים מאותו הצד האדם, רוח הטמאה, שכל אותם שנפרדים מרוח הטמאה מתפשטים בעולם. ורוח הטמאה הזו היא הנחש הרע, ויש מי שרוכב עליו, והם זכר ונקבה, ונקראים אלה, שהם מזדמנים בעולם בכל אותם הצדדים שלהם, ורוח הקדש נקראת זאת, שהיא סוד הברית, הרשם הקדוש שנמצא תמיד עם האדם. וכן (ישעיה כה) זה ה', (שמות טו) זה אלי. אבל אלו נקראים אלה, ועל זה כתוב אלה אלהיך ישראל. ומשום כך כתוב (ישעיה מט) גם אלה תשפחנה, ואנכי - סוד של זאת - לא אשכחך. וכתוב (איכה א) על אלה אני בוכיה. שאותו חטא גרם להם לבכות כמה בכיות.

אם האיש יכנס לביתו בשמחה ויקבל אורחים בשמחה. בשעה הזו אומרת השכינה: שלי הוא!

יפל מצדך אלף (צא, ט): [זוהר חדש, פ' אחר']
ובא ראה, כשבא אדם מבית הכנסת,

— תהלים — זוהר תהלים —

ומי שְׁבָא לְהַטְמֵא, מוֹשֵׁף עָלָיו אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵאָה וְנִדְבַק עִמּוֹ. וְכַמָּה הֵם שְׂמֻזְמָנִים לְטֵמֵא אוֹתוֹ, וּמְטַמְּאִים אוֹתוֹ וְהוּא טְמֵא, וּמְטַמְּאִים אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְאוֹתוֹ עוֹלָם, וְהָרִי נִתְבָּאָר. וּבִשְׁעָה שְׁבָא בֶּן אָדָם לְהַטְהֵר, אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵאָה נִכְפָּה לְפָנָיו וְלֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט עָלָיו, וְאָז כְּתוּב לֹא תֵאנָה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ. אָמַר [כְּשֶׁאֲמַר] רַבִּי יוֹסִי, לֹא תֵאנָה אֵלֶיךָ רָעָה - זוֹ לִילִית. וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ - אֵלּוֹ שְׂאָר מְזִיקִים, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ וְנִתְבָּאָר. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, הָרִי אֲמַרְנוּ שְׁלֹא יֵצֵא אָדָם יְחִידִי בְּלִילָה, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהִלְבְּנָה נִבְרָאָה וְהִיתָה חֲסֵרָה, וּבְאֵרוּהָ שְׁהָרִי אֲזוֹ רוּחַ טְמֵאָה שׁוֹלֵטָת, וְזוּהִי רוּחַ רָעָה. מִי רָעָה? זֶה נִחַשׁ הָרַע, וְנִגַע זֶהוּ מִי שְׂרוּכֵב עַל הַנִּחַשׁ. רָעָה וְנִגַע הֵם כְּאֶחָד.

וְאֵף עַל גֵּב שְׂשִׁינָיו שְׂנַגַע אֵלּוֹ נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם שְׂיֵצְאוּ מֵאָדָם, שְׁהָרִי כָּל אוֹתָן שְׂנִיָּם שְׁלֹא קָרַב אָדָם לְאִשְׁתּוֹ, רוּחוֹת טְמֵאָה הֵיוּ בָּאוֹת וּמִתְחַמְּמוֹת מִמֶּנּוּ וּמוֹלִידוֹת מִמֶּנּוּ, וְאֵלֶּה נִקְרְאוּ נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם. וְהָרִי נֹאמַר, שְׂכַשְׁבֵּן אָדָם בְּחִלּוּמוֹ וְלֹא שׁוֹלֵט בְּגוֹפּוֹ וְהַגּוֹף שׁוֹכֵף, רוּחַ טְמֵאָה בָּאָה וְשׁוּרָה עָלָיו, וְלִפְעָמִים רוּחוֹת נִקְבוֹת טְמֵאוֹת בָּאוֹת וְקִרְבוֹת אֵלָיו וּמוֹשְׁכוֹת אוֹתוֹ אֵלֵיהֶן וּמִתְחַמְּמוֹת מִמֶּנּוּ, וּמוֹלִידוֹת אַחַר כֵּךְ רוּחוֹת וּמְזִיקִים [נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם, כְּמוֹ בְּנֵי אֲדָם], וְלִפְעָמִים נִרְאִים כְּמֵרָאָה בְּנֵי אָדָם, פָּרִט לְזֶה שְׂאִין לָהֶם שְׁעָרוֹת בְּרֵאשׁ. וּבְכָל יֵשׁ לְאָדָם לְהַשְׁמֵר מִלְּפָנֵיהֶם כְּדִי שִׁילֶךְ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה וְלֹא יִטְמָא עִמָּם, שְׁהָרִי אֵין לָךְ מִי שִׁישֵׁן בְּלִילָה בְּמִטָּתוֹ וְלֹא טוֹעֵם טַעַם מוֹת

אוֹתוֹ לְגִיּהֵנָם. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה, (ישעיה ג) קָרָאתִי וְאֵין עוֹנָה, בְּשַׁעַת דְּחִקּוֹ. וּבִשְׁעָה שְׁשׁוֹלֵטָת עָלָיו רוּחַ הַטְּמֵאָה, אוֹ מַחְלוֹת, אוֹ שׁוֹלֵטִים עָלָיו אֲמוֹת הָעוֹלָם, (איכה ג) סִכְתָּהּ בְּעַנְן לָךְ מַעֲבוֹר תְּפִלָּה. וְגַם תְּפִלָּתוֹ תּוֹעֵבָה.

אֵין לְאָדָם לְהַעֲבִיר יָדָיו עַל עֵינָיו בְּבִקּוֹר מְשׁוּם שְׁהָרִי רוּחַ טְמֵאָה שׁוּרָה עָלֵיהֶם

וּפִלַּ מִצִּדָּה אֵלֶיךָ (צא, ט): [זוהר ח"א פ' וישלח (דף קסט:)] וְיִתְרוֹ יֵעֻקֵב לְבָדוֹ וְגו'. רַבִּי חֵיָא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים צא) לֹא תֵאנָה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ. בֵּא רֵאָה, כְּשֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, עָשָׂה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מַעֲשֵׂהוּ הָרְאוּי לוֹ, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ. וְנִתְבָּאָר, [וְאִם תֵּאמַר] בְּיוֹם הַרְבִּיעִי עָשָׂה מְאוֹרוֹת, וְאֲזוֹ נִבְרָאָה הַלְּבָנָה חֲסֵרָה, אוֹר שֶׁהִקְטִינָה עֲצָמָה, וּמְשׁוּם שֶׁהִיא מְאֵרַת חֶסֶד וְאִ"ו, נִתֵּן מְקוֹם לְשַׁלֵּט כָּל הַרוּחוֹת וְהַשְּׂדִים וְרוּחוֹת סַעְרָה וּמְזִיקִים וְכָל רוּחוֹת הַטְּמֵאָה. כָּלֵם עוֹלִים וּמְשׁוּטְטִים בְּעוֹלָם לְהִסְטוֹת, וְנִתְמַנּוּ בְּמִקְוֵמוֹת חֲרָבִים וּבִשְׂדוֹת חֲזָקִים וּבְמִדְבָּרוֹת חֲרָבִים, וְכָלֵם מִצַּד רוּחַ הַטְּמֵאָה. וְהָרִי נִתְבָּאָר שְׁהָרִי רוּחַ הַטְּמֵאָה בָּאָה שְׂבָאָה מִנְּחֹשׁ הָעֵקֶלְתוֹן, הוּא רוּחַ טְמֵאָה מִמֶּשׁ, וְהוּא הִתְמַנֶּה בְּעוֹלָם לְהִסְטוֹת בֶּן אָדָם אֵלָיו, וְעַל זֶה יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם. וְהוּא הִתְמַנֶּה אֲצֵל בְּנֵי אָדָם וְנִמְצָא עִמָּם, וּבְעַקְמוּמִיּוֹת וּבְתַחְבּוּלוֹת בָּא אֵלֵיהֶם לְהִסְטוֹתָם מִדְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּמוֹ שֶׁהִסְטָה אֶת אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְגַרְם מוֹת לְכָל הָעוֹלָם, כֵּךְ גַּם מִסְטָה בְּנֵי אָדָם וְגוֹרֵם לָהֶם לְהַטְמָא.

מִיִּמִּינֶךָ אֱלֹהֶיךָ לֹא יִגָּשׁ: ה רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֹט וְשִׁלְמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה: ט כִּי אֲתָה יְהוָה מַחְסֵי עֲלוּיֹן שְׁמַת מְעוֹנָה: י לֹא תֵאָנֶה אֱלֹהֶיךָ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ: יא כִּי מִלְּאֲבֵי יַצְוֶה לְךָ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל הַרְבֵּוּךָ: יב עַל כַּפַּיִם יִשְׁאוּנֶךָ פֶּן

זוהר תהלים

(פרשת המן דף ט"ו) רבי אבא פתח ואמר, (קהלת 1) יש רעה חולה ראיתי תחת השמש. כמה בני האדם אטומי לב, משום שלא משתדלים בתורה. יש רעה חולה - וכי יש רעה שהיא חולה ויש רעה שאינה חולה? אל ודאי שיש רעה חולה, ששנינו, מצד השמאל יוצאים כמה בעלי דין הבוקעים באור. וכשרוצים לצאת, הולכים ונשאבים בנקב תהום רבה. אחר כך יוצאים ומתחברים כאחד, ובוקעים אוררים ומשוטטים בעולם ומתקרבים לבני אדם, וכל אחד נקרא רעה, כמו שנאמר (תהלים צא) לא תאנה אליך רעה. מה זה לא תאנה? משום שבאים בתחבולות על בני אדם. חולה - למה היא חולה? כשזו שורה על בני אדם, עושה אותם קמצנים מממנם. באים גבאי צדקה אליו - היא מוחה בידו ואומרת לו אל תוציא משלך. באים העניים - היא מוחה בידו. בא הוא לאכל מממנו - היא מוחה בידו, כדי לשמר אותו לאחר. ומיום ששרויה על האדם, היא חולה, כמו הגוסס הזה שאינו אוכל ואינו שותה, ולכן היא רעה חולה.

ויש'מה המלך צוח בחרמה ואומר, (קהלת 1) איש אשר יתן לו האלהים עשר ונכסים וכבוד וגו'. הפסוק הזה, אין ראשו סופו ואין סופו ראשו. כתוב איש אשר יתן לו האלהים עשר ונכסים וכבוד וגו'. מה זה ולא ישליטנו האלהים לאכל ממנו? אם

ויוצאת נשמתו ממנו, וכיון שנשאר הגוף בלי נשמה קדושה, רוח טמאה זמינה ושורה עליו ונטמא. והרי בארנו דבר, שאין לאדם להעביר ידיו על עיניו בבקר, משום שהרי רוח טמאה שורה עליהם, והרי נתבאר.

בא ראה שהרי יעקב, אף על גב שנגאב על ידי הקדוש ברוך הוא, משום שנשאר לבדו, רוח אחרת נועדה להזדוג עמו. רבי שמעון אמר, בא ראה מה כתוב בו בבלעם הרשע, וילך שפי. מהו שפי? יחידי, כמו שנאמר שפיפון עלי ארץ. כנחש הזה שהולך יחידי ואורב על דרכים ושבילים, כך גם בלעם היה הולך יחידי. מה הטעם? כדי להמשיך עליו רוח טמאה. שכל מי שהולך יחידי בזמנים ידועים אפלו בעיר במקומות ידועים, מושך עליו רוח טמאה. לכן בכל זמן לא ילך אדם יחידי בדרך ובעיר, אלא במקום שבני אדם הולכים ושבבים ונמצאים שם, ועל פן לא ילך אדם יחידי בלילה, הואיל ובני אדם לא נמצאים, והינו הטעם שלא תלין נבלתו, שלא להתזיק גוף מת בלי רוח על הארץ בלילה. משום כך אותו בלעם הרשע היה הולך יחידי כנחש הזה, כמו שבארוהו.

חולה - למה היא חולה? כשזו שורה על בני אדם, עושה אותם קמצנים מממנם

לא תאנה אליך רעה וגו' (צא, יא): [זוהר ח"ב,

— זוהר תהלים —

אֶת תְּשׁוּקַת הָאָדָם. אֶף כֶּף לְנָשִׁים הֵם
נִרְאִים כְּגִבְרִים, וְאֵלֹהֵי נִקְרְאוֹת רְעָה וְנִגְעָה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צא) לֹא תֵאֱנָה אֵלֶיךָ
רְעָה וְנִגְעָה לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ. וְאֵלֹהֵי נִקְרְאוֹת
רוּחוֹת תַּחְתּוֹנוֹת לְמִטָּה, שְׂיוּצָאוֹת מִתּוֹךְ
שְׁלֵהֶבֶת הָאֵשׁ. שְׁכַשְׁנוּסֵעוֹת הַרוּחוֹת
הֵלְלוּ שְׁלִמְעֵלָה שְׁבִתוֹךָ הַהִיכֵל הַזֶּה,
יוּצָאוֹת שְׁתֵּי שְׁלֵהֶבוֹת אֵשׁ, וְאֵלֹהֵי טָסוֹת
בְּעוֹלָם, וְאֵלֹהֵי נַעֲשׂוּ שְׁתֵּי רוּחוֹת כְּפִי
שְׁאֲמַרְנֵנוּ, וְהַכֵּל בְּצַד הַטְּמֵאָה הַזֶּה. אֲשֶׁרִי
הַצַּדִּיקִים שֶׁנִּמְנָעִים מֵהַצַּדִּיקִים הֵלְלוּ
וְנִשְׁמְרִים מֵהֶם, וְעַל זֶה כְּתוּב, (משלי ז)
לְשִׁמְרֶךָ מֵאֲשֶׁה זָרָה וְגו'.

מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה פָּרַשׁ אָדָם מֵאֲשֶׁתּוֹ וְלֹא
הָיָה מוֹלִיד מִשְׁהָרֵג קִינָה אֶת הַבָּל

לֹא תֵאֱנָה אֵלֶיךָ רְעָה וְגו' (צא, יא): [זוהר ח"ג
פ' אחריו מות (דף ע"ו:)] עֲרוֹת אַחוֹת אֲבִיךָ
לֹא תִגְלֶה. רַבִּי חִיָּיא פִּתַח, וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח
אֶת אַחֲתוֹ בֵּת אֲבִיו אוֹ בֵּת אִמּוֹ וְרָאָה אֶת
עֲרוֹתָהּ וְגו'. שֵׁם שְׁנֵינֵנוּ, מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה
פָּרַשׁ אָדָם מֵאֲשֶׁתּוֹ וְלֹא הָיָה מוֹלִיד.
מִשְׁהָרֵג קִינָה אֶת הַבָּל לֹא רְעָה אָדָם לְהַזְדַּוֵּג
עִם אֲשֶׁתּוֹ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִשְׁעָה שֶׁנִּגְזְרָה
עָלָיו וְעַל כָּל הָעוֹלָם מֵיְתָה. אָמַר, לָמָּה אֲנִי
אוֹלִיד לְבִהְלָה? מִיָּד פָּרַשׁ מֵאֲשֶׁתּוֹ. וּשְׁתֵּי
רוּחוֹת נִקְבוֹת הֵיוּ בָאוֹת וּמְזַדְּוֹגוֹת עִמּוֹ
וְהוֹלִידוּ. וְאוֹתָם שֶׁהוֹלִידוּ הֵיוּ הַמְזַיְקִים
שֶׁל הָעוֹלָם, וְנִקְרְאוּ נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם, וְאֵלָה
מְסִיתִים בְּנֵי אָדָם וְשׁוֹרִים בְּפִתַח הַבַּיִת
וּבְבוֹרוֹת וּבְכַתְּמֵי הַכֶּסֶף. וְעַל כֵּן בֶּן אָדָם
שֶׁנִּמְצָא בְּפִתַח בֵּיתוֹ הֵשֵׁם הַקָּדוֹשׁ שְׂדֵי
בְּכַתְּרֵים עֲלֵיוֹנִים, כְּלָם בּוֹרְחִים וּמִתְרַחֲקִים

כֶּף, הוּא אֵינוֹ בְּרִשׁוֹת הָאָדָם? אֵלָּא אִם
כְּתוּב וְלֹא יַעֲזֹבֵנוּ הָאֱלֹהִים לְאֵלָל מִמֶּנּוּ –
הֵינּוּ אוֹמְרִים כֶּף. אֵלָּא (כתוב) וְלֹא
יִשְׁלִיטֵנוּ, שְׁבַגְלָל שֶׁהָאֱמִין לְאוֹתָהּ רְעָה
וְאִחְזוּ בָהּ, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הִשְׁלִיטוּ
עָלֶיהָ לְשִׁכְרָה תַּחְתּוֹ עַל שֶׁהוּא רְעָה בָּהּ
וְאִחְזוּ אוֹתָהּ. וְכָל דְּרָכָיו כְּמוֹ גּוֹסֵס, שְׁלֹא
אוֹכֵל וְלֹא שׁוֹתָהּ וְלֹא מִתְקַרֵּב לְמִמּוֹנוֹ וְלֹא
מוֹצִיא מִמֶּנּוּ, וְשׁוֹמֵר אוֹתוֹ עַד אוֹתוֹ יוֹם
שֶׁיֵּצֵא מִן הָעוֹלָם, וְיָבֵא אַחֵר וְיִטַּל אוֹתוֹ,
שֶׁהוּא בְּעָלָיו.

וּשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ צוּחַ וְאוֹמֵר, (שם ה) עֲשֹׂר
שְׁמוֹר לְבַעְלָיו לְרַעְתּוֹ. מִי זֶה
בְּעָלָיו? זֶה הָאֲחֵר שִׁיּוֹרֵשׁ אוֹתוֹ. וְלָמָּה זֶה
זָכָה לְהִיּוֹת בְּעָלָיו שֶׁל אוֹתוֹ הָעֲשֹׂר? מִשׁוּם
שֶׁזֶה הָאֱמִין לְאוֹתָהּ רְעָה וְהִתְרַצָּה בָּהּ [זהו
שְׁכָתוֹב לְרַעְתּוֹ, בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ רַעָה] וְדָבַק בָּהּ,
וְלִכְּנֵן הָאֲחֵר הַזֶּה שְׁלֹא נִדְבַק בְּאוֹתָהּ רְעָה,
זָכָה [זהו] לְהִיּוֹת הַבְּעָלִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעֲשֹׂר.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב לְרַעְתּוֹ, כְּלוֹמֵר, מִשׁוּם רַעְתּוֹ
שֶׁהָיָה נִדְבַק בָּהּ, הַרְוִיחַ לוֹ זֶה.

מֵהַהִיכֵל הַזֶּה יוּצָאוֹת שְׁתֵּי רוּחוֹת
שְׁמֵתֵהֶפְכוֹת לְפַעְעִמִּים לְגִבְרִים וְלְפַעְעִמִּים
לְנָשִׁים וְאֵלֹהֵי הוֹלְכִים וּמְשׁוּטָטִים בְּעוֹלָם
בְּאוֹר

לֹא תֵאֱנָה אֵלֶיךָ רְעָה וְגו' (צא, יא): [זוהר
ח"ב פ' פקודי (דף רס"ד:)] מֵהַהִיכֵל הַזֶּה
יוּצָאוֹת שְׁתֵּי רוּחוֹת שְׁמֵתֵהֶפְכוֹת לְפַעְעִמִּים
לְגִבְרִים וְלְפַעְעִמִּים לְנָשִׁים, וְאֵלֹהֵי הוֹלְכִים
וּמְשׁוּטָטִים בְּעוֹלָם בְּאוֹר, וְצוּחִקִּים עִם
אֲנָשִׁים בְּתוֹךְ הַחֲלוּם, וְנִרְאִים לְגִבְרִים
כְּמוֹ נָשִׁים יָפוֹת בְּמִרְאֵה הַחֲלוּם, וְנוֹטָלִים

—=— זוהר תהלים —=—

ונדבכת בו. תשוקה היא נוטלת, ולא יותר. ומאותה תשוקה היא מתעברת, ומוציאה מינים אחרים לעולם.

והבנים הללו שמולידה מבני אדם נמצאים כנגד נקבות בני האדם, ומתעברות מהם ומולידות רוחות, וכלם הולכים אל לילית הראשונה, והיא מגדלת אותם. והיא יוצאת לעולם ורוצה תינוקותיה. ורואה תינוקות של בני אדם ונדבכת להם להרג אותם, ולהשאב לרוחות תינוקות בני האדם, והולכת עם אותה הרוח (תינוק), ומזדמנים שם שלש רוחות קדושות, וטסים לפניה, ונוטלים ממנה אותה הרוח (תינוק), ומניחים אותה לפני הקדוש ברוך הוא, ושם נחקקים (לומדים) לפניו. משום כך התורה מזוהרה את בני האדם, והתקדשתם והייתם קדשים, ודאי. אם נמצא אדם קדוש, לא פוחד ממנה, שאז מזמין הקדוש ברוך הוא את אותם שלשת המלאכים הקדושים שאמרנו, ושומרים את אותו התינוק, והיא לא יכולה להרע לו. זהו שכתוב לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך. מה הטעם לא תאנה אליך רעה? משום שכי מלאכיו יצוה לך. וכתוב פי כי חשק ואפלטוהו.

שאים אדם לא נמצא קדוש, ושולף רוח מצד הטמאה, אזי היא באה וצוחקת עם אותו תינוק. ואם היא הורגת אותו, היא נשאבת לאותה הרוח ולא זזה ממנה לעולמים. ואם תאמר, אותם האחרים שהרגה אותם והזדמנו לפניה הם אותם שלשה קדושים, ונוטלים ממנה

ממנו. זהו שכתוב (תהלים צא) ונגע לא יקרב באהלך. מה זה ונגע לא יקרב? אלו נגעי בני אדם.

וזמרנו, בשעה שירד אדם בדיוקן עליון, בדיוקן קדוש, וראו אותו עליונים ותחתונים, כלם קרבו אליו והמליכוהו על העולם הזה. לאחר שבא הנחש על חנה והטיל בה זמה, אחר כך הולידה את קין, ומשם (נתיחט) נתחייבו כל דורות הרשעים בעולם. ומדור השדים והרוחות משם נמצאו, ומצדו. ומשום כך כל השדים והרוחות, חצי יש בהם מבני אדם שלמטה, וחצי ממלאכים עליונים שלמעלה. וכן כשנולדו מאדם אותם אחרים, כלם נמצאו כגון זה - חצי מהתחתונים, וחצי מהעליונים. אחר שנולדו מאדם, (חזרו לו קצת מאותן רוחות שיצאו מתשוקתו בחלום) הוליד מאותן רוחות בנות שדומות ליפי העליונים וליפי התחתונים, ועל זה כתוב, (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה וגו', וטעו כלם אחריהן. וזכר אחד נמצא שבא לעולם מרוחו של צד קין, וקראו לו תובל קין, ונקבה אחת יצאה עמו, והיו הבניות טועים אחריה, ונקראת נעמ"ה. ממנה יצאו רוחות ושדים אחרים, והם תלויים באויר ומודיעים דברים לאותם אחרים שמצויים למטה. ותובל קין הזה הוציא כלי זין להרג לעולם, ונעמה היו התרעשה ברגשה, ונדבקה בצדה. ועד עכשו היא קימת, ומדורה בין שאון הים הגדול, ויוצאת וצוחקת עם בני אדם, ומתחממת מהם בחלום באותה התשוקה של אדם,

— תהלים — זוהר תהלים —

אֲנָשִׁים יְכוּלִים לְהַנְצִל אֶלָּא בְּעֶזְרָה שֶׁל
הַתּוֹרָה, שְׁכָתוּב (דברים כג) כִּי יִהְיֶה כֶּךָ אִישׁ
אֲשֶׁר לֹא טָהוּר מִקְרָה לְיִלְהֶ. אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה
טָהוּר דְּוִקָּא, מִקְרָה לְיִלְהֶ דְּוִקָּא, וְהָרִי
בְּאַרְנוּ אֶת הַדְּבָרִים בְּעֶצֶת הַתּוֹרָה
הַקְדוּשָׁה. שְׁכָךְ כְּתוּב בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה,
וְהַתְּקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים כִּי אֲנִי ה'
אֱלֹהֵיכֶם.

הַכְּשָׁפִים הֵם יוֹתֵר בְּנָשִׁים

לֹא תֵאָנֶה אֱלִיךְ רְעָה וְגו' (צא יא): [זוהר
דש-מדדש רות] רַבִּי עֲזַרְיָה שָׁאֵל אֶת
רַבִּי יוֹסִי אִישׁ כְּפָר אֹנוֹ, מָה הַטַּעַם
הַכְּשָׁפִים הֵם יוֹתֵר בְּנָשִׁים, וְלֹא בַּגְּבָרִים,
שְׁכָתוּב (שמות כב) מִכְּשָׁפָה לֹא תִחְיֶה, וְלֹא
כְּתוּב מִכְּשָׁף? אָמַר לוֹ, כְּתוּב (תהלים צא) לֹא
תֵאָנֶה אֱלִיךְ רְעָה. לֹא כְּתוּב רְעָה, אֶלָּא רְעָה.
זֶהוּ צַד הַנְּקֵבָה וְדָאִי. וְנִגְעַע לֹא יִקְרַב
לְאַהֲלֶךָ - זֶהוּ הַזְּכָר. וּמִן הַנְּקֵבָה כָּל סוּגֵי
הַכְּשָׁפִים, וְכָל הָעֶסְקִים הָרַעִים בָּאִים
לְעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (קהלת ז) וּמוֹצָא אֲנִי מֵר
מִמּוֹת אֶת הָאִשָּׁה וְגו'. וּמָה זֶה אֲסוּרִים
יְדִיָּה? רַבִּי יְנָאִי וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעִיא. אַחַד
אוֹמֵר, כָּל הַנּוֹגֵעַ בְּאִשָּׁה, אוּ מִקְבֵּל מִמֶּנָּה
מִיָּדָה לְיָדוֹ, לֹא יִנְקָה מְדִינָה שֶׁל גֵּיהֶנָם,
שְׁנֵאֵמַר יָד לְיָד לֹא יִנְקָה רַע. זֶהוּ שְׁכָתוּב
אֲסוּרִים יְדִיָּה, וְדָאִי. וְאַחַד אוֹמֵר, מִן
הַנְּקֵבָה בָּאוֹת כָּל מִינֵי נַחַשׁ וְכַשׁוּף וְכָל
הַרְהוּרִים רַעִים. וְאַלְמֵלֵא שְׁאֲסוּרִים יְדִיָּה,
שְׁלֵא נוֹתְנִים לָהּ מִן הַשָּׁמַיִם, הֵיוּ הוֹרְגִים
וּמְמִיתִים כָּל הָעוֹלָם בְּכָל עֵת וְזִמְנָן. וְאִין
מִתְּגַבְּרַת הַנְּקֵבָה אֶלָּא בַּכַּח שֶׁל הַזְּכָר,
שְׁהִיא שׁוֹרָה בְּעַמְמָקִים שְׁלוֹ, שְׁהִיא יוֹדַעַת

אוֹתָהּ הָרוּחַ, הָרִי לֹא נִמְצָאוּ בְּצַד הַטְּמָאָה,
לְמָה הִיא שׁוֹלְטַת לְהַרְגַּ אֹתָם? אֶלָּא זֶה
כְּשֶׁהָאִישׁ הַזֶּה אֵינוֹ מִתְּקַדֵּשׁ, אֲבָל לֹא
מִתְּכַוֵּן לְהַטְמֵא וְלֹא נִטְמָא, כִּי כֶּךָ הִיא
יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בְּגוּף וְלֹא בְּרוּחַ. וְלִפְעָמִים
נִמְצָא שְׁיֹצֵאת נַעֲמָה לְעוֹלָם לְהַתְחַמֵּם עִם
בְּנֵי אָדָם, וְנִמְצָא אָדָם בְּקֶשֶׁר (בקשור) שֶׁל
תְּשׁוּקָה עִמָּה, וּמִתְעוֹרֵר מִשְׁנָתוֹ, וְאוֹחֵז
בְּאִשְׁתּוֹ וְשׁוֹכֵב עִמָּה, וְהַרְצוֹן שֶׁלּוֹ בְּאוֹתָהּ
תְּשׁוּקָה שְׁהִיָּתָה לוֹ בְּחִלּוּמוֹ, אֲזִי אוֹתוֹ הַבֶּן
שְׁמוּלִיד בָּא מִצְדָּה שֶׁל נַעֲמָה, שְׁהָרִי
בַּתְּשׁוּקָה שְׁלָה זֶה נִמְצָא. כְּשִׁיּוֹצֵאת
לִילִי"ת וְרוֹאֶה אוֹתוֹ, הִיא יוֹדַעַת הַדְּבָר
וְנִקְשְׁרַת בּוֹ, וּמְגַדֵּלֶת אוֹתוֹ כְּמוֹ הָאֲחֵרִים
בְּנֵי נַעֲמָה, וְנִמְצָאת עִמּוֹ זְמַנִּים רַבִּים וְלֹא
הוֹרְגַת אוֹתוֹ.

זֶהוּ אִישׁ, שְׁבָכַל לְבָנָה וְלְבָנָה נַחְסֵר, וְלֹא
מִתְיָאֵשֶׁת מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים, שְׁהָרִי בְּכָל
לְבָנָה וְלְבָנָה כְּשֶׁהִיא מִתְחַדֶּשֶׁת בְּעוֹלָם,
לִילִי"ת יוֹצֵאת, וּפּוֹקֶדֶת עַל כָּל אֵלֶּה שְׁהִיא
מְגַדֵּלֶת וְצוֹחֶקֶת בָּהֶם, וְאֲזִי אוֹתוֹ הָאִישׁ
פָּגוּם בְּאוֹתוֹ זְמַן. אֲשֶׁרִיהֶם הַצְּדִיקִים
שְׁמִתְקַדְּשִׁים בְּקִדְּשַׁת הַמֶּלֶךְ, עֲלֵיהֶם כְּתוּב,
(ישעיה 10) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֹדֶשׁוֹ וּמִדֵּי
שָׁבַת בְּשַׁבְּתוֹ וְגו'. אֶת הַדְּבָרִים הֵלְלוּ גְלָה
שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ בְּסִפְרוֹ שֶׁל אֲשִׁמְדָאִי הַמֶּלֶךְ,
וּמִצָּאֵנוּ בּוֹ אֶלְף וְאַרְבַּע מֵאוֹת וְחִמְשָׁה מִיָּנִי
טְמָאָה שְׁנִטְמָאִים בָּהֶם בְּנֵי אָדָם. אֶת זֶה
גְלָה אֲשִׁמְדָאִי לְמֶלֶךְ שְׁלֵמָה. אוֹי לָהֶם לְבָנֵי
אָדָם, שְׁכָלָם אֲטוּמִים וְסִתּוּמֵי עֵינַיִם, וְלֹא
יוֹדְעִים וְלֹא שׁוֹמְעִים וְלֹא מְשִׁיחִים אִיךָ
הֵם עוֹמְדִים בְּעוֹלָם. וְהִנֵּה עֶזְרָה וְרַפּוּאָה
לְפָנֵיהֶם, וְאִינָם מִסְתַּכְּלִים. שְׁהָרִי אִין

—=— זוהר תהלים —=—

(צא) לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב
באֵהָלֶךְ.

בשעה שאדם בא לעולם מיד מזדמן עמו
יצר הרע שהוא מקטרג לאדם תמיד

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך (צא, יא): נזוהר
ח"א פ' וישלח (דף קס"ה): וישלח יעקב

מלאכים וגו'. רבי יהודה פתח, (תהלים צא)
כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך.
פסוק זה בארוהו החברים, שהרי בשעה
שאדם בא לעולם, מיד מזדמן עמו יצר
הרע שהוא מקטרג לאדם תמיד, כמו
שנאמר (בראשית ד) לפתח חטאת רבץ. מי זה
חטאת רבץ? זה יצר הרע. וכך גם דוד קרא
לו חטאת, (תהלים נא) וחטאתי נגדי תמיד,
משום שהוא עושה כל יום לאדם לחטא
לפני רבונו, ויצר הרע הזה לא זו מבין
האדם מיום שנולד האדם לעולמים, ויצר
הטוב בא לאדם מיום שבא להטהר. ומתי
בא אדם להטהר? כשהוא בן שלש עשרה
שנים, אז מזדוג האדם בשניהם, אחד
מימין ואחד משמאל. יצר טוב לימין, ויצר
הרע לשמאל. ואלה הם שני מלאכים ממש
ממנים, והם נמצאים תמיד עם האדם. בא
בן אדם להטהר - אותו יצר הרע נכפה
לפניו, ושולט הימין על השמאל. ושניהם
מזדוגים לשמר את האדם בכל דרכיו
שהוא עושה. זהו שכתוב כי מלאכיו יצוה
לך לשמרך בכל דרכיך.

אם זכיותיו רבים שולטים כל מחנות יצר
הטוב עד שיסתלקו כל מחנות יצר הרע

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך (צא, יא): נזוהר

להשביע את האדם להשלים את רצונה.
(שהיא יודעת בכל מיני כישוף והאדם צריך להשלים
רצונה) ובמה? בשם, ובדברים עמקים,
בשם של טמאה. ועל כן המעשים תלויים
בה, והדברים בזכר. ושניהם מתעוררים
מהנקבה. ומשום כך מיני הכשפים
נמצאים בנקבה, ולא בזכר.

שנינו, העובר בין שתי נשים, אם נדות
הן - נכפה, ולא תזוז מגופו אם
לא יעשו לו דבר, ספנת דם או הריגה
מזמנת לו. ואם אינן נדות - עין הרע
שולט בו בגופו או בממונו. כמו זה של
רבי נחום ברבי שמלאי, פעם אחת היה
בכרך של קסרין. עבר בין שתי נשים.
הסתכלו בו, והסתפן מיד בגופו ובממונו.
מה הטעם? משום שאותה רוח רעה
שרתה עליהן, ויכולה להזיק. מה תקנתו?
יאמר כך: לכי לכי, המי דמי, הסירי את
קשירת הקשר, לא ולא לי. ואחר כך
יתחיל באל ויסים באל. יתחיל באל,
שכתוב (במדברג) אל מוציאו ממצרים.
ויסים באל, (שם) כי לא נחש בייעקב וגו',
עד מה פעל אל. וילך לו, ולא ישגיח
אחריו. רב הונא היה עולה מבבל לארץ
ישראל, והיה עולה לשם. נקלע לכפר
אחד, ראה אותה אשה שהיתה הולכת
אחריו. זרקה מים על כתפיו, ונטלה עפר
מרגליו. החזיר ראשו ואמר לה: עשי וקחי
אחרי, שהרי אין כלום אצלי, אבל אני
גוזר עליך בלבול בדעתך. אחר כך אמר:
לא בשבילי, אלא בשביל שלא תהרגי בני
אדם אחרים. וכן היה. התבלבלה דעתה,
ולא ידעה דבר, ומתה. ועל זה כתוב (תהלים

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

וְאֶחָרָיו גְּבִרְיָא"ל, וְאֶחָרָיו נֹרְיָא"ל, וְאֶחָרָיו רְפָא"ל. וְאִם מְזֹלוּ שׁוֹר - מְקַדִּים גְּבִרְיָא"ל, וְאֶחָרָיו מִיכָא"ל, וְאֶחָרָיו נֹרְיָא"ל, וְאֶחָרָיו רְפָא"ל. וְאִם מְזֹלוּ נְשׂוֹר - מְקַדִּים נֹרְיָא"ל, וְאֶחָרָיו מִיכָא"ל, וְאֶחָרָיו רְפָא"ל. וְאִם מְזֹלוּ אָדָם - מְקַדִּים רְפָא"ל, וְאֶחָרָיו מִיכָא"ל, וְאֶחָרָיו גְּבִרְיָא"ל, וְאֶחָרָיו נֹרְיָא"ל. וְאוֹתָם שְׁמַצַּד יְמִין, מַצַּד שֶׁל מִיכָאֵל, כָּל הַפְּנִים שֶׁלוֹ הֵם רַחֲמִים, בַּעַל גְּמִילוֹת חֲסָדִים, פְּנִים לְבָנִים, וְאָדָם זֶה גּוֹמֵל חֶסֶד, חֲסִיד וְחֶכֶם, אִם הַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה. וְאִם לֹא - בְּהַפֵּךְ, מַצַּד שֶׁל יֵצֵר הָרַע, גְּזֹלֵן, טַפֵּשׁ, אֵין בּוֹ חֶסֶד. שְׁלֹא עִם הָאֶרֶץ חֲסִיד. מַצַּד שֶׁל גְּבִרְיָאֵל, אֲרַבְעַת הַפְּנִים שֶׁלוֹ דִּין, מֵדַת הַדִּין עַל הַרְשָׁעִים, וּמִתְגַּרֵּה בָּהֶם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵהָ, מִתֵּר לְהַתְּגַרֵּוֹת בְּרָשָׁעִים בְּעוֹלָם הַזֶּה. גְּבוֹר בְּיֵצֵרוֹ, יֵרָא חֲטָא, יִהְיֶה דִּין, אִם יִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה וּגְבוֹר בַּתְּלַמוּדוֹ. בְּהַפֵּךְ מַצַּד שֶׁל יֵצֵר הָרַע - מִתְגַּרֵּה בְּצַדִּיקִים, דִּין קָשָׁה לָהֶם, גְּבוֹר בַּעֲבֵרָה לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ, אֵינוֹ יֵרָא חֲטָא, וְגוֹנֵי פְּנֵי אָדָמִים, עֲשׂוֹ שׁוֹפֵף דָּמִים. מִי שֶׁמְזֹלוּ נְשׂוֹר אֵינוֹ רַחֲמָן הַרְבֵּה, וְלֹא מֵדַת הַדִּין הַרְבֵּה, אֲלֵא בִּינוּנֵי בִּיצֵר הַטוֹב בְּמִדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁלוֹ, וּבִינוּנֵי בִּיצֵר הָרַע בְּמִדּוֹת הָרָעוֹת, וְלוֹ פְּנִים לְבָנִים וְאָדָמִים. מִי שֶׁמְזֹלוּ אָדָם, מַצַּד הַטּוֹב, כְּלוּל מִכָּל מִדּוֹת טוֹבוֹת, חֲסִיד וְחֶכֶם וּגְבוֹר בַּתּוֹרָה, יֵרָא חֲטָא, מְמַלָּא בְּכָל מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְגוֹן פְּנֵי שְׁחוּרִים. וּמַצַּד שֶׁל יֵצֵר הָרַע מְמַלָּא מִכָּל הַמִּדּוֹת הָרָעוֹת. וְאִם חֲטָאֵי הָאָדָם רַבִּים, שׁוֹלְטִים עָלָיו כָּל

ח"ב פ' בא (דף ת"א:) וְקָדָם שְׁיַבֵּא אָדָם לְעוֹלָם הַזֶּה וַיֵּצֵא מֵרַחֲסָא אִמּוֹ - וַיַּאֲבֵק אִישׁ עִמּוֹ. זֶה גְּבִרְיָאֵל, בְּאוֹתוֹ אֲבָק שֶׁל עֵפֶר שֶׁנֶּאֱמַר (שם ב) וַיֵּיצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֵפֶר מִן הָאֲדָמָה. וְלִמַּד אוֹתוֹ שְׁבַעִים לְשׁוֹן, וּמִשׁוּם זֶה וַיֵּיצֵר, אֶחָד יֵצֵר טוֹב, שֶׁלִּמַּד אוֹתוֹ שְׁבַעִים לְשׁוֹן, וְאֶחָד יֵצֵר הָרַע שֶׁנֶּאֱבֵק עִמּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר כִּי נִגַע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנְּשִׂאָה, וּמַצָּא מִמֶּנּוּ שְׁבַעִים לְשׁוֹן שֶׁלִּמַּד אוֹתוֹ יֵצֵר הַטּוֹב. וְקָדָם כָּל זֶה יֵרְדוּ עִמּוֹ אֲרַבְעָה מְלָאָכִים, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (תהלים צא) כִּי מְלָאָכִיו יֵצְוֶה לָךְ. אִם יֵשׁ לוֹ זְכוֹת אֲבוֹת - אֶחָד מִיכָאֵל בְּזְכוֹת אֲבָרָהֶם, וְהַשְּׁנִי גְּבִרְיָאֵל בְּזְכוֹת יֵצַחֵק, וְהַשְּׁלִישִׁי שִׁיּוּרַד עִמּוֹ נֹרְיָאֵל בְּזְכוֹת יַעֲקֹב, וְהָרְבִיעִי רְפָאֵל בְּזְכוֹת אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וַיֵּצֵר הַטּוֹב מְעֻלָּיו. וְאִם אֵין לוֹ זְכוֹת - הוֹלְכִים עִמּוֹ אֲרַבְעָה: עוֹן, מִשְׁחִית, אֶף וְחִמָּה, וַיֵּצֵר הָרַע מְעֻלֵּיהֶם לְדוֹן אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא. וְלִכְן פִּרְשׂוּהָ, רִשָּׁע - יֵצֵר הָרַע שׁוֹפְטוֹ. צַדִּיק - יֵצֵר הַטּוֹב שׁוֹפְטוֹ. בִּינוּנֵי - זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ. וְלִכְן אִם הוּא בִּינוּנֵי, גְּבִרְיָאֵל שֶׁהוּא יֵצֵר טוֹב, וְסַמָּא"ל שֶׁהוּא יֵצֵר הָרַע, זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ. שֶׁבְּכָל אָדָם יֵשׁ אֲרַבְעָה יְסוּדוֹת, אֲרַבְעָה מְלָאָכִים יוֹרְדִים עִמּוֹ מִיְמִין, וְאֲרַבְעָה מִשְׁמָאל. אֲרַבְעָה מִיְמִין: מִיכָא"ל, גְּבִרְיָא"ל, רְפָא"ל, נֹרְיָא"ל. וְאֲרַבְעָה מִשְׁמָאל: עוֹן, מִשְׁחִי"ת, א"ף וְחַמ"ה. מַצַּד הַגּוֹף מְטַטְרוּן יוֹרֵד עָלָיו מִיְמִין, וְסַמָּא"ל מִשְׁמָאל. וְאֵין אָדָם שֶׁאֵין בּוֹ אֲרַבְעָה יְסוּדוֹת, אֲבָל כְּפִי הַיְסוּד שִׁיקְדִים בּוֹ, כִּךָּ מִתְחִילִים הָאֲרַבְעָה הַלָּלוּ. אִם הִמְזַל שֶׁלוֹ אַרְבֵּי"ה - מְקַדִּים מִיכָא"ל,

תִּגַּף בְּאֶבֶן רִגְלָךְ: יג עַל שַׁחַל נִפְתָּן תִּדְרֹךְ תִּרְמַם כְּפִיר וְתַנִּין: יד כִּי בִי חֶשֶׁק
וְאִפְלִטְהוּ אֲשׁוּבָהוּ כִּי יָדַע שְׁמוֹ: טו יִקְרָאנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְּצָרָה אֲחַלְצֶהוּ
וְאֲבַכְרֶהוּ: טז אַרְךָ יָמִים אֲשׁוּבִיעָהוּ וְאֶרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי:

—== זוהר תהלים ==—

עוד, אלא ששני מלאכי השרת מלוין לו
לאדם, אחד בימינו ואחד בשמאלו,
שכתוב (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך
לשמרך בכל דרכיך. ולא עוד, אלא שאם
תמיד מצוי במצוה, כפיכול שהקדוש
ברוך הוא נעשה לו שומר, שנאמר (שם קכא)
ה' שמריך. מה עושה הקדוש ברוך הוא?
נוטל מלאך ההולך בימינו, ומעמידו
לפניו, והוא עומד במקומו, שנאמר ה'
צלך עד יד ימינך. ואותו המלאך שהוא
משמאלו, מעמידו אחרי האדם, והקדוש
ברוך הוא מימין ומשמאל. נמצא האדם
נשמר מכל צדדיו, מי יוכל להזיק אותו.
ועל כן צריך שלא יהא האדם מצוי בלא
תורה ובלא מצוות אפלו שעה אחת.
בביתו הקדוש ברוך הוא שומרו מבחוץ,
והאדם מבפנים.

אלה שיודעים ומכונים לב ורצון - אשרי
חלקם שהרי הקב"ה קרוב אליהם ומזמן
בנגדם בשעה שקוראים לו הוא קוזמן
אליהם בשעה שהם בצרה הוא אצלם

כי בי חשק ואפליטהו וגו' (צא, יד): [זוהר ח"ג
פ' חקת (דף ק"ט ע"א)] אמר רבי שמעון, כאן
צריך לגלות דבר. בא וראה, כל מי שיודע
לסדר מעשה כראוי ולסדר דברים כראוי,
זה בודאי מעורר את הקדוש ברוך הוא
להמשיך דברים עליונים שמכשרים. (ואם

המחנות של היצר הרע, עד שמסתלקים
ממנו כל מחנות היצר הטוב, וממליך על
איבריו את סמאל וכל מחנותיו.

ואם זכיותיו רבים, שולטים כל מחנות
יצר הטוב, עד שישתלקו כל מחנות
יצר הרע, וממליך על כל איבריו המחנות
של היצר הטוב. באותו זמן שולט עליו
שם יהו"ה. ואם הוא בינוני, צבא השמים
עומדים עליו מימינו ומשמאלו. אלו
מימינים לזכות, ואלו משמאילים לחובה,
ומי שאלים - גובר. ולכן פרשה בעלי
המשנה, לעולם יראה אדם עצמו כאלו כל
העולם כלו תלוי בו.

צריך שלא יהא האדם מצוי בלא תורה
ובלא מצוות אפלו שעה אחת

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך (צא, יא): [זוהר
חדש-מדרש רות (דף ק"ג)] פתח רבי יודאי
ואמר, (דברים ו) וכתבתם על מזוזת ביתך
ובשעריך. מזוזת כתוב, מה הטעם? אלא
אשריהם ישראל, שהם מציינים תמיד
במצוות, בשבתם ובכלתם, בשכבם
ובקומם, שכתוב בשבתך בביתך ובכלתך
בדרך ובשכבך ובקומך. ושיהיו ישראל
מעטרים בתורה ובמצוות, כדי שידבקו
תמיד בקדוש ברוך הוא, שכתוב ואתם
הדבקים בה' אלהיכם תיים כלכם היום.
וכל הדבק בקונו, אינו נזוק לעולם. ולא